

Ullevaal Stadion, 07.04.2014
22c-Protokoll FR møte 02 1315-p
Kopi: FR-LG-DL

Protokoll fra Forbundsrådsmøte nr 2/13-15

Møtet ble avholdt på Rica Holberg Hotel i Oslo fredag 14. mars 2014 fra kl 16:00 – 20:30.

Til stede:	Karl-Arne Johannessen	President
	Ole R. Jørstad	1. visepresident
	Else-Marthe Sørli Lybekk	2. visepresident
	Tonje Jelstad	Styremedlem
	Frank H. Bjørndal	Styremedlem
	Espen Karlsen	Styremedlem
	Tom Tvedt	Styremedlem
	Gro Eide	Styremedlem
	Toril Fiskerstrand	Styremedlem
	Mads Stian Hansen	Styremedlem
	Stig Quille	Ansattes representant i FS
	Knut Waage	Leder Norsk Toppåhåndball
	Pål Skjegstad	Leder NHF Region Nord
	Noralf Heggem	Leder NHF Region Midt-Norge
	Arvid Gimmestad	Leder NHF Region Vest
	Tor-Jan Stokkedal	Leder NHF Region SørVest
	Geir Floen	Leder NHF Region Sør
	Odd Granerud	Leder NHF Region Øst
	Harald Romstad	Leder NHF Region Innlandet
	Erik Langerud	Generalsekretær
	Per Eirik Magnussen	Personal- og org.sjef

SAKSLISTE

Saksnr: 007/13-15 Godkjenning av protokoller	2
Saksnr: 008/13-15 Ungdomshåndballen	2
Saksnr: 009/13-15 Ny modell for 2.divisjon	2
Saksnr: 010/13-15 Gi gass.....	3
Saksnr: 011/13-15 Håndballotteriet	4
Saksnr: 011/13-15 Kommunikasjonsstrategi	4
Saksnr: 012/13-15 Rapporter og referater	4

Saksnr: 007/13-15 Godkjenning av protokoller

Godkjenning av protokoll fra Forbundsrådsmøte nr 01/13-15.

Vedtak:

Protokoll fra FR-møte nr 1/13-15 godkjennes.

Saksnr: 008/13-15 Ungdomshåndballen

Saksinnleder: Toril Fiskerstrand / Mads Stian Hansen

Forbundsstyremedlemmene Toril Fiskerstrand og Mads Stian Hansen, samt Stig Quille fra GS, orienterte om status på arbeidet i utvalget.

Forbundsrådet ga utvalget honnør for et godt arbeid innenfor det arbeidsområdet som har størst betydning for NHFs vekst og utvikling i årene som kommer. Forbundsrådet uttrykte spenning og forventninger til det videre arbeidet.

Det vises til vedlagte statusrapport fra Utvalg for Ungdomshåndballen.

Vedtak:

1. Forbundsrådet beslutter at utvalgets arbeid videreføres i hele tingperioden.
2. Forbundsrådet ber om at de innspill og signaler som framkom i møtet inntas i utvalgets videre arbeid.
3. For øvrig tas rapporten til orientering.

Saksnr: 009/13-15 Ny modell for 2. divisjon

Saksinnleder: Frank H. Bjørndal

Som grunnlag for diskusjonen i Forbundsrådet forelå notat og innstilling fra utvalget som ble oppnevnt for å utrede og foreslå ny spillemodell for 2. divisjon.

Forbundsrådet ga innledningsvis utvalget honnør for et godt arbeid med stor grad av involvering underveis. Forbundsrådet deler videre utvalgets hovedkonklusjon knyttet til ønsket om en oppjustert spillemodell for 2. divisjon. Dette basert på en målsetting om å redusere det sportslige gapet mellom dagens 2. divisjon og 1. divisjon. Forbundsrådet tiltrådte videre prinsippet om direkte opprykk mellom 2. og 1. divisjon.

Forbundsrådet uttrykte imidlertid behov for en nærmere utredning og vurdering knyttet til to hovedområder:

- Konsekvensene knyttet til at en klubbs 2. lag ikke kan delta høyere enn nivå 4.
- De økonomiske konsekvensene knyttet til en omlegging fra 6 til 3 eller 4 avdelinger i 2. divisjon.

Vedtak:

Saken utsettes til Strategikonferansen 13.-15.juni. Forbundsrådet ber utvalget om en nærmere utredning knyttet til følgende forhold:

Økonomiske forhold

Beregnet økonomisk konsekvens for klubbene samt tidsbruk basert på en simulering ut fra en tenkt sammensetning ut fra dagens tabellsituasjon. (Begge alternativer.)

Innføring av en reisekasseordning med eller uten tilskudd fra organisasjonen.

Frafallsproblematikk

Vurdering av bortfall av prestasjonsmiljøer

Alternative modeller

Alternativ 1 med 2. lag.

14 lag i 1. divisjon for å bevare 4 avd. med 2. lag.

Geografisk ulike muligheter til «å løse utfordringer»

Lovkomiteens vurdering knyttet til implementeringstidspunkt.

Saksnr: 010/13-15 Gi gass

Saksinnleder: Tom Tvedt / Gro Eide

Det ble i møtet referert fra organisasjonsutviklingsarbeidet «Gi gass». Arbeidet har så langt i stor grad fokusert på å bygge opp en god beskrivelse og forståelse av nåsituasjonen. En kartlegging som viser at norsk håndball har mye å være stolt av, samtidig som det selvfølgelig er rom for forbedringer og tilpasninger til en ny framtid.

Utvalget legger opp til stor involvering og gruppearbeid under strategikonferansen.

Vedtak:

Til orientering.

Saksnr: 011/13-15 Håndballotteriet

Saksinnleder: GS

NHF har blitt kontaktet av Lotteripartner AS. NHF er usikker på om dette er rett tid for å innfase et nytt håndballotteri, selv om det foreslåtte tilbudet baserer seg på frivillighet. Spesielt uttrykte Forbundsrådet bekymring for at enkeltmedlemmet (som vil være bundet av sin klubbs beslutning om å delta) ikke vil evne å skille mellom det gamle og nye håndballotteriet. Enkeltmedlemmet har jo fullt ut finansiert inntektstapet ved nedleggelsen av det «gamle lotteriet».

Vedtak:

Forbundsrådet anbefaler at NHF ikke relanserer et nasjonalt håndballotteri, selv om det foreliggende konseptet er basert på frivillighet.

Saksnr: 011/13-15 Strategisk kommunikasjonsarbeid

Saksinnleder: FS

Det vises til Forbundsstyrets behandling i saksnr.: 069/13-15, 102/13-15 og 126/13-15.

President og generalsekretær orienterte kort om arbeidet knyttet til strategisk kommunikasjonsarbeid i NHF. Spesielt ble det orientert om arbeidet knyttet til å øke NHFs ressurser til strategisk kommunikasjon og kapasitet til å være proaktiv i kommunikasjons- og informasjonsarbeidet.

Vedlagt følger også den kommunikasjonsstrategien som ble utarbeidet i forrige tingperiode.

Vedtak:

Til orientering og som grunnlag for videre drøfting i Forbundsstyret.

Saksnr: 012/13-15 Rapporter og referater

Økonomi

Det ble gitt en kort statusrapport fra det enkelte organisasjonsledd. Årsregnskapene pr dato viser samlet sett god økonomistyring og en sunn økonomi i sentral og regionalledd. Norsk Toppåand ball kunne også rapportere om god styring og en sunn økonomi.

	Driftsinntekter	Driftskostnader	Driftsresultat	Finans	Resultat	Egenkapital pr. 31.12.12
NHF Region Midt	21 023 796	19 732 454	1 291 342	221 185	1 512 527	6 389 080
NHF Region Nord	3 351 313	4 973 859	-1 622 546	1 681	-1 620 865	-4 151 959
NHF Region Sørvest	12 157 825	11 993 594	164 231	84 688	248 919	3 501 855
NHF Region Innlandet	7 142 472	7 089 596	52 876	24 946	77 822	1 688 343
NHF Region Øst	18 321 271	18 620 755	-299 484	388 864	89 380	13 290 019
NHF Region Sør	11 346 972	11 033 091	313 881	130 030	443 911	6 646 318
Nhf Region Vest	10 873 583	10 644 452	229 131	16 223	245 354	2 460 091
Sum Regionalt	84 217 232	84 087 801	129 431	867 617	997 048	29 823 747
NHF Sentralt	124 027 994	124 373 611	-345 617	4 157 328	3 811 711	56 913 000
Sum NHF	208 245 226	208 461 412	-216 186	5 024 945	4 808 759	86 736 747

FRAM

Korte statusrapporter fra den enkelte region viste god fremdrift i FRAM arbeidet regionalt.

Beach håndball

Styremedlem Tonje Jelstad orienterte kort om arbeidet i Ressursgruppe Beach håndball. Videre orienterte leder i Region Sør, Geir Floen, om rammene for NM i Beach håndball i Sandefjord 20.-22. juni 2014.

Mesterskapskomiteen og EURO 2020

Det ble kort orientert fra Mesterskapskomiteen v/styremedlem Espen Karlsen. Orienteringen kan oppsummeres til:

NHF er i posisjon til å bli tildelt EM for kvinner i 2020 sammen med Danmark.

Norge vil ha 2 innledende puljer, en hovedrunde samt finalene.

NHF er videre i dialog med Sverige og Østerrike om å arrangere EM 2020 for menn (24 lag).

Pr dato er Norge i posisjon til å kunne få 2 innledende runder.

Avgjørelsen faller på EHF kongressen i Dublin høsten 2014.

Region Nord

Det ble gitt en kort orientering om status på arbeidet med omorganisering av NHF Region Nord.

Landslag menn senior

Det ble gitt en kort orientering om arbeidet knyttet til kortsiktig og langsiktig løsning med hensyn til nytt trenerteam for LMS.

Vedtak:

Til orientering, og som grunnlag for videre drøfting i Forbundsstyret.

Vedlagte dokumenter

- Vedlegg 1: Rapport fra Utvalg for ungdomshåndballen
- Vedlegg 2: Rapport og innstilling fra utvalg for ny modell for 2.divisjon
- Vedlegg 3: NHFs kommunikasjonsstrategi 2011 - 2013
- Vedlegg 4: FRAM – status regionalt arbeid
- Vedlegg 5: FRAM – statistikk for utvalgte verv/funksjoner

Notat

Til : Forbundsrådet
Fra : UUH ved Toril Fiskerstrand, Kari Aagaard og Stig Quille
Kopi : Utvalget for Ungdomshåndballen
Dato : 28.02.2014
Arkiv : 23akaa2014

Emne : Statusrapport pr. 28.02.2014

Innhold

1.0 Innledning/Sammendrag	8
2.0 Bakgrunn.....	9
3.0 Utvalgets sammensetning og arbeidsmetodikk.....	9
4.0 Nøkkelformer.....	10
5.0 Nåsituasjonen.....	13
6.0 Prioriterte arbeidsområder. Status på arbeidet.....	14
6.1 Klubb- og trenerkompetanse	14
6.2 Det regionale spillerutviklingstilbudet	15
6.3 Kamptilbudet	17
7.0 Foreløpige konklusjon og tilrådninger	21
8.0 Videre arbeid	22
9.0 Vedlegg Statistikk.....	23

1.0 Innledning/Sammendrag

Ungdomshåndballen er et prioritert satsingsområde for hele organisasjonen i tiden fremover. Ca. 2/3 av våre medlemmer er under 17 år.

Utvalget har vært operativt i 3 måneder. I startfasen har utvalget brukt tid på å klargjøre og konkretisere mandatet, samt definere prioriteringer innenfor ungdomshåndballen.

Utvalget har definert sitt område som frafall fra håndballen. Det vil si at frafall fra håndball til andre idretter også er definert som frafall i utvalget arbeid.

Ungdomshåndballen i hele sin bredde omfatter store deler av NHF's aktiviteter. Skal vi lykkes i arbeidet, blir det viktig å kunne prioritere og planlegge i et langsiktig perspektiv, og at det settes av både tid og ressurser i hele organisasjonen til arbeidet.

Utvalget ser det naturlig å fortsette sitt arbeid gjennom hele tingperioden, og at Håndballtinget i 2015 staker ut den videre kurs.

Utvalget har prioritert arbeidet innenfor følgende 3 områder:

1. Kompetansen rundt spilleren
2. Det regionale spillerutviklingstilbudet
3. Kamptilbudet og reglement

Forslag fra Håndballtinget 2013 (7.2.27, 7.2.1, 7.2.4), som ikke ble behandlet men oversendt til FS/det oppnevnte utvalget er implementert i arbeidet

Det har vært nødvendig for Utvalget å bruke tid på nå-situasjonen. Det har vært gjennomført en relativt bred kartlegging av spillerutviklingstilbudet i de ulike regioner og hos de regionale spillerutviklerne.

Pr. dato kan vi gi en status på det utvalget har prioritert innenfor spillerutviklingstilbudet og kompetanse hos trenerne og i klubb. Vi har også noen konkrete anbefalinger og forslag til tiltak innenfor disse områdene

Vi har en del tilgjengelig statistikk som det er ønskelig å gå mer i dybden på, og vi ønsker å innhente flere data som kan belyse problemstillinger innenfor gitte områder, f.eks. trenerkompetansen i ungdomshåndballen.

Tiltak innenfor klubb utvikling vil få økt fokus i utvalgets arbeid. Klubben er spillerens viktigste utviklingsarena! Pr. dato har vi ikke kommet så langt.

Utvalget har gjennomgått og drøftet det nasjonale kamptilbudet og reglementsforslagene fra Håndballtinget samt andre bestemmelser som påvirker ungdomshåndballen.. Statusrapporten inneholder utvalgets anbefalinger til fremtidig modell.

Vår anbefaling til videre prosess er at forslaget knyttet til kamptilbudet tas med inn i de respektive regioner til drøfting og at klubbene involveres. Det bør lages en egen spørreundersøkelse til brukerne.

Eventuelle endringer i kamptilbudet er foreslått som tidligst fra sesongen 2015/2016.

2.0 Bakgrunn

Håndballtinget 2013 vedtok en helhetlig gjennomgang av ungdomshåndballen:

Det opprettes et utvalg som skal gjøre en helhetlig vurdering av de tilbud, rammer og regler som i dag finnes i ungdomshåndballen. Utvalget skal videre fremme forslag til endringer som kan bidra til at flere spiller håndball lenger, på det nivået de selv ønsker å spille.

Forbundsrådet oppnevnte høsten 2013 et utvalg som skal forestå arbeidet. Utvalget på 11 personer er bredt sammensatt og består av medlemmer fra Forbundsstyret / Regionstyrer og ansatte i Spill og trening sentralt og regionalt. Forbundsrådet utgjør arbeidsområdets styringsgruppe.

3.0 Utvalgets sammensetning og arbeidsmetodikk

Torill Fiskerstrand	Leder (FS)
Mads Stian Hansen	Medlem (FS)
Anita Håkegård Pedersen	Medlem (Region Nord) - Regionstyret
Inger J. Bakke	Medlem (Region Midt-Norge) – Spill og trening
Daniel Birkelund	Medlem (Region Vest) - Spill og trening
Henriette Henriksen Løge	Medlem (Region Sør-vest) – Spill og trening
Erik Øie	Medlem (Region Sør) - Regionstyret
Anne Berit Lund Haube	Medlem (Region Øst) - Regionstyret
Raymond Hamar	Medlem (Region Innlandet) – Spill og trening
Stig Quille	Medlem/Sekretariat (GS) - Organisasjon
Kari Aagaard	Medlem/Sekretariat (GS) – Spill og trening

Arbeidets overordnede mål er å konkretisere forslag til fremtidig innhold i ungdomshåndballen som skal lede til at flere ungdommer fortsetter med håndball.

Utvalget har i oppstarten av arbeidet brukt tid på å definere, konkretisere og prioritere. Det har vært 3 møter, et oppstartsmøte 03.11.13 og to oppfølgingsmøter, 09.01.14 og 05.02.14. Mellom møtene har det vært arbeid innenfor mindre grupperinger.

Utvalgsmedlemmene har delt seg i 3 grupper, med ansvar for kartlegging og saksforberedelser på definerte områder. Det er:

- Klubb- og trenerkompetanse
- Det regionale spillerutviklingstilbudet
- Kamptilbudet og reglement

Utvalget ser at i det videre arbeidet vil bli behov for å opprette arbeidsgrupper / ad hoc grupper som utreder / avklarer avgrensede områder. Utvalget vil vurdere dette fortløpende. Disse vil rapportere til utvalget.

Videre organisering og prioriterte oppgaver vil endres i takt med behov og fremdrift i arbeidet.

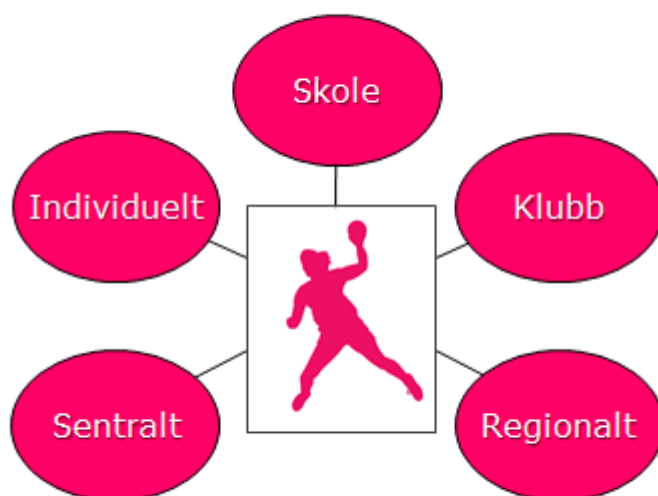
4.0 Nøkkellmodeller

NHF har 4 overordnede modeller med i arbeidet med ungdomshåndballen. Det er aktivitetsarenaene, målskiva, kvalitetskjeden og aktivitetstilbudet. Utvalget ser disse modellene som vesentlige i forhold til å utvikle og beholde spillerne lengst mulig i norsk håndball.

Modellene kan stå hver for seg og de skal kunne sees i sammenheng. De er aktuelle i alle de 3 hovedområdene utvalget har valgt å prioritere.

Arenamodellen

Aktivitetsarenaer

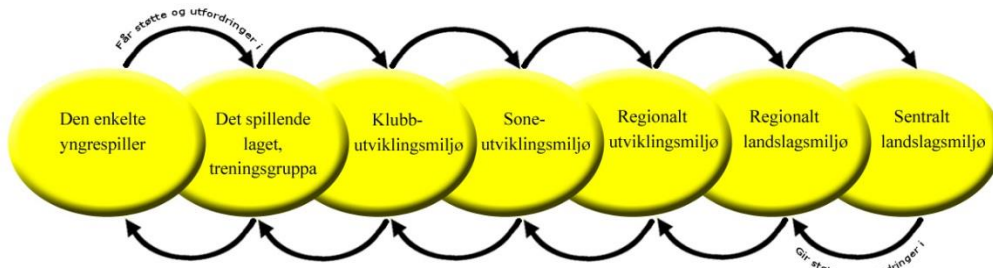
Modellen viser hvilke arenaer spilleren har å forholde seg til. En god samkjøring mellom de ulike arenaene spillerne deltar på, er en forutsetning for et optimalisert tilbud for den enkelte.

Målskiva.

Utvalget ønsker å ta utgangspunkt i den enkelte ungdom. Hvordan kan vi treffe blink for enkeltspilleren – uansett nivå og ambisjon?

Kvalitetskjeden er en sentral modell i NHFs utviklingsarbeid rettet mot spillere og de som jobber med spillerne til daglig.

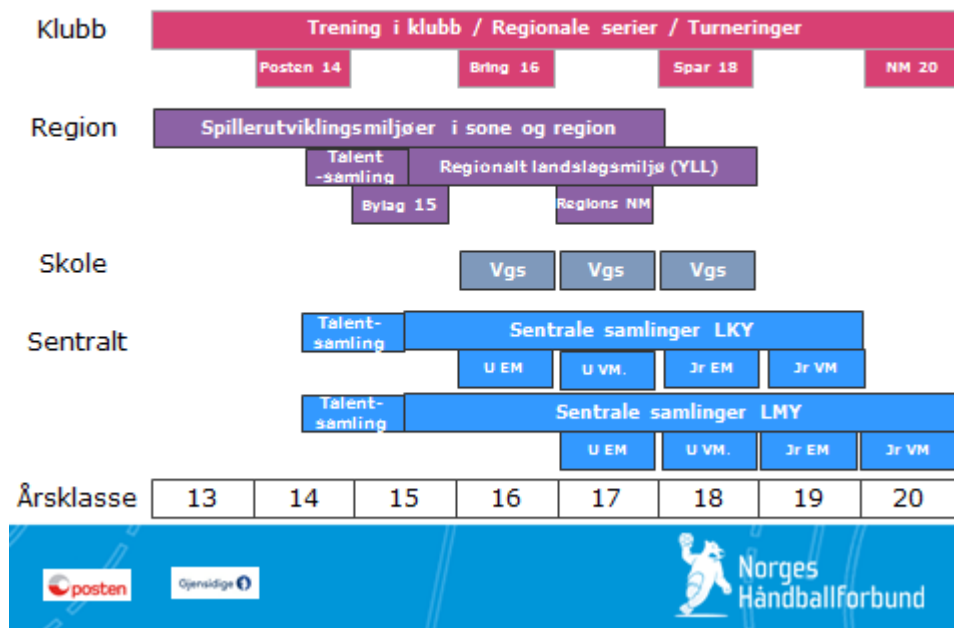
Som et bilde på kvalitetskjeden kan vi se for oss en rekke av personer som er forpliktet (kjedet) sammen i budskap, organisering og ressursbruk for å utvikle:

- spillere
- dommere, lagledere og trenere

Modellen er viktig i spillerutviklingen, kompetanseløftet og budskapsformidlingen.

Aktivitetstilbudet

Aktivitetstilbudet i ungdomshåndballen

Modellen viser dagens aktivitetstilbud i forhold til alder - i klubb, skole, region og sentralt. Det er avgjørende i en fremtidig modell at det er progresjon og god sammenheng i trening- og kamptilbudet på de ulike arenaer og gjennom årsklassene.

5.0 Nåsituasjonen

Utvalget har benyttet følgende referanser i sitt arbeid så langt:

- Maja Pilgaard, «Tenåringers idrettsdeltakelse i moderne hverdagsliv», 2012
- Olympiatoppens synspunkter på trening av barn, 2011
- NIF sine retningslinjer for ungdomsidrett
- Ørnulf Seippel ISF, «Orker ikke, gidder ikke, passer ikke», 2005
- NFF sine retningslinjer for ungdomsfotball og Kvalitetsklubbprosjektet
- Intern statistikk over løste lisenser og spillende lag som deltar i seriespill

Utvalget har definert og avgrenset problemstillingen i vårt arbeid som frafall fra håndball. Imidlertid er dette en utfordring for hele idretten, selv om paradokset er at medlemsmassen både i håndball og idrett generelt vokser. I videre perspektiv har frafall fra idrett også ett samfunnsmessig perspektiv, som kan sees i sammenheng med andre trender i dagens samfunn.

Forskningen viser at dette er en svært sammensatt og kompleks problemstilling, hvor både indre og ytre faktorer påvirker frafallet. Utvalget har i sitt innledende arbeid benyttet en del tid til å identifisere årsaker til frafall, og prioritere hvilke områder som kan gi effekt. Våre statistikker viser at frafallet er like stort hos både gutter og jenter, og det er ett jevnt frafall i aldersspennet 13 – 19 år, dog med noen «knekker». Se vedlagte statistikker på de siste sidene i denne rapporten.

Det synes for utvalget at det å løfte trenerkompetansen på alle nivåer og i ett vidt perspektiv (ikke bare håndballfaglig, men også pedagogisk) skal være en prioritert oppgave i dette arbeidet, og som kan gi god effekt. Dette viser også flere «suksesshistorier» fra miljøer som har klart å demme opp for trenden med frafall. Kjeden fra klubbutvikling til trenerutvikling, spillerutvikling og kamptilbud har utvalget stor tro på kan være midler til at flere ungdommer velger å delta i håndball lengre. Utvalget har foreløpig ikke diskutert noe konkret måltall for når vi kan være fornøyd, eller i hvilket tidsperspektiv vi kan forvente resultater av arbeidet.

Både Maja Pilgaard og Ørnulf Seippel peker på i sine rapporter selvvalgte og påtvungne årsaker til frafall i idretten. I tillegg pekes det på interne og eksterne årsaker. Opplever ungdommen at de selv velger å slutte med idrett, eller er det ytre forhold som «tvinger» ungdom til å slutte med idrett?

De selvvalgte årsakene til frafall fra idrett kan være indikatorer på ungdoms løsrivelse fra den rammen, normen og verdiene som deltakelse på ett lag i en idrettsklubb innebærer. Påtvungne årsaker kan sees på som «mismatch» mellom ungdoms behov og hva laget og klubben kan tilby. Det vil være årsaker som er i en gråsoner mellom selvvalgte og påtvungne i denne sammenheng.

Så godt som ingen årsaker har «flertall» alene som årsak til frafall, mens flere årsaker er valgt av over en tredel av de spurte. Det er overvekt av eksterne og til dels påtvungne årsaker til frafall (flytting er den mest vektlagte årsaken).

Utvalget ser at både såkalte selvvalgte og påtvungne årsaker kan påvirkes. For eksempel vil en selvvalgt årsak som «Jeg synes det ble for kjedelig» kunne påvirkes av gode trenere som klarer å lage ett spennende og godt mestringsmiljø. Mens påtvungne årsaker som «treningstidene passet ikke» og «klubben tilbyr ikke aktiviteter tilpasset min interesse» kunne påvirkes av gode klubber som kan og har mulighet/ressurser for tilrettelagt aktivitet. Utvalget har trenerutvikling som sin hovedprioritet. Gode trenere vil etter utvalgets mening kunne imøtekomme mange av de selvvalgte årsakene til frafall. Klubbutvikling er nøkkelen for å imøtekomme flere av de påtvungne årsakene.

6.0 Prioriterte arbeidsområder. Status på arbeidet

6.1 Klubb- og trenerkompetanse

Trenerens kompetanse og miljøet klubben klarer å skape, er etter utvalgets mening, de største suksesskriterier i forhold til å beholde flere ungdommer i håndballen.

Utvalget har drøftet relevante tiltak for å heve kompetanse hos trener og i klubb, bl.a.

- Startpakke til trenere med lite trenererfaring
  - Temakvelder
  - Tilgjengeliggjøring av fagmateriell, ferdige øktforslag, etc.
- Pålagte og tilrettelagte utdanningstiltak knyttet opp mot påmelding til regionale og sentrale serier
- Trenerutvikling koblet sammen med spillerutvikling.
- Forslag til tiltak for å styrke klubbens kompetanse og spillernes utviklingsmiljø i klubb
- Krav til formell utdanning
- Sertifisering

Utvalget vil fram mot Strategikonferansen og høstens Forbundsrådsmøter jobbe videre med strategier og konkrete tiltak innenfor disse områdene.

Utvalget anbefaler at Norsk Håndball utarbeider *Retningslinjer for ungdomshåndballen* og lager *landsomfattende holdningskampanje* med fokuset «Flere ungdommer lengst mulig»

Retningslinjer for ungdomshåndballen skal bygge på de retningslinjene i barnehåndballen som Spill og trening har jobbet med i den senere tiden, og som forventes ferdigstilt i løpet av mai.

Norsk Håndball, gjennom retningslinjer for ungdomshåndballen, vil mene noe om aktiviteten i ungdomshåndballen, ungdommens rettigheter i forhold til trening- og kamptilbud, lærings- og mestringsmiljøet, treneren i ungdomshåndballen rettigheter til leder-, dommer- og trenerutdanning, foreldrerollen, det sosiale miljøet m.m

Holdningskampanjen skal ha fokus på kjerneaktiviteten og spiller/trener. Målet er å heve kompetanse hos trener samtidig som vi skal forsterke gode holdninger og optimalisere og de utviklingsmiljøene spillerne befinner seg i.

Utvalget vil se videre på konkrete forslag til innhold. Kampanjen må synliggjøres på flere plattformer, nettsider, Håndballmagasinet, brosjyrer, roll ups o.a.

Utvalget håper at vi på Strategikonferansen får muligheter til å sette klubb- og trenerkompetanse, ungdommens rettigheter og en landsomfattende holdningskampanje på agendaen.

6.2 Det regionale spillerutviklingstilbudet

Det har blitt gjennomført to kartlegginger i organisasjonen, en spørreundersøkelse sendt til spillerutviklere i alle regioner, og en kartlegging av det regionale spillerutviklingstilbudet

I spørreundersøkelsen sendt til 225 regionale spillerutviklere (183 besvart) ønsket vi bl.a. å få kunnskap om:

- Kompetanse, utdanning/ erfaring
- Ansettelsesforhold i regionen
- Regionens oppfølging
- Selve aktiviteten
- Utviklingsområder / utviklingstiltak i regionene

Det er laget en samlet oppstilling, i tillegg til de regionsvise oversiktene. Resultatene vil bli videre bearbeidet i Spill og trening (sentralt, regionalt).

Det kan være aktuelt å ha en oppfølgende spørreundersøkelse med samme målgruppe, men innenfor mer avgrensede områder, eksempelvis kompetansekrav og kompetansebehov.

I kartleggingen av det regionale spillerutviklingstilbudet, har vi bedt om tilbakemelding på:

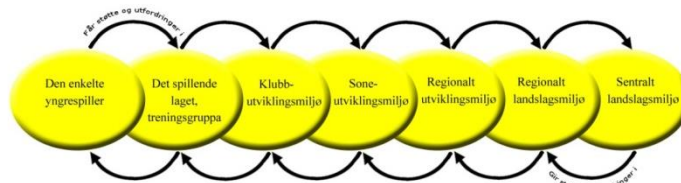
- Hvilke geografiske områder spillerutviklingstiltakene omfatter
- Registrerte spillere innenfor disse områdene for de aktuelle aldersgruppene, gutter og jenter.
- Hvilke spillerutviklingstiltak regionen har for de forskjellige kullene?
- Hvor mange spillere i de forskjellige kullene som er inne på tiltak i regi av regionen?
- Hvordan spillerne velges til de ulike tiltakene?
- Hvilke kriterier som ligger til grunn for uttak på ulike alderstrinn?
- Det faglige innholdet i aktiviteten
- Andre aktivitetstilbud i regional regi
- Spillerutviklingstilbud for junior- og seniorspillere

Utvalget har ingen resultater som kan konkludere med at spillerne slutter eller blir i håndballen p.g.a. spillerutviklingstilbudet i regionene. Undersøkelsens primære mål var å få en god oversikt over tilbudet i den enkelte region, omfang, organisering og innhold. Men utvalget vurderer om det skal gå videre med noen av problemstillingene om det kan gi oss flere fakta knyttet opp mot frafallsproblematikk.

Utvalget jobber videre med å se på spillerutvikling på flere nivåer og ulike arenaer, som ett et redskap mer enn ett mål.

Vi har valgt å ta med et par resultater fra undersøkelsen som bygger på rene tallmaterialer. Det er interessant lesing, men de er «ubrukelige» isolert sett. At det er mange miljøer og at en stor andel av spillerne får et tilbud, er ikke et svar på at spillerne blir lengre i håndballen. Skal vi få sikrere svar, må vi gå videre med en oppfølging av undersøkelse.

Det vi imidlertid kan si, er at der hvor regionens spillerutviklingstiltak har en god helhetlig organisering, slik at det er sammenheng mellom de ulike arenaer sentralt, regionalt, i sone og klubb, styrkes mulighetene for gjennomgående budskapsformidling. Jmf. kvalitetskjeden.

Se vedlagte statistikker på de siste sidene i denne rapporten.

Anbefalinger

Utvalget har drøftet mulige anbefalinger til både regioner og sentrallødd. Vi håper å få gode diskusjoner i organisasjonen, og etter hvert konkrete tiltak knyttet til anbefalingene:

- Regioner
  - Tenke mindre på kartlegging i spillerutviklingsarbeidet, og mer på påvirkning
  - Fokus på mestringsmiljø
  - Bli tydeligere på hensikt, tema og målgruppe for ulike tiltak
  - Ha flere tiltak som baseres på påmelding, et ønske om læring og utvikling, og færre som baseres på uttak / seleksjon ut i fra nivå.
  - Utvide aldersspennet for spillerutviklingsarbeidet, både oppover og nedover.
  - Knytte mer trenerutvikling og klubbutvikling til spillerutviklingsarenaer.
  - Stimulere til mer spillerutviklingstankegang i klubbarbeidet. Både på den enkelte lagstrening og i form av ekstratiltak i klubbregi / på tvers av klubber.

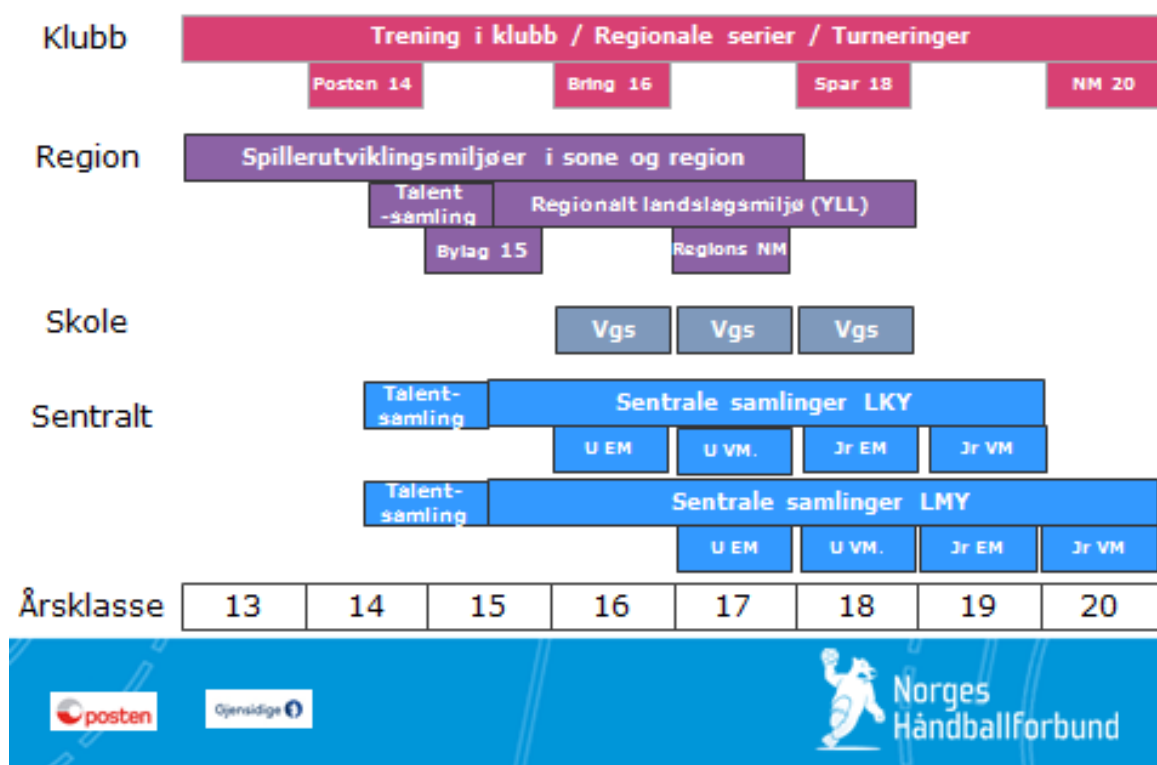

- Sentralledd
  - Utvikle, strukturere mer fagmateriell / mer variert fagmateriell / ferdige konsepter til bruk i spillerutviklingsarbeidet
  - Bedre tilgjengeliggjøring av fagmateriell
  - Bidra til skoloring av og erfaringsutveksling mellom spillerutviklere. (Faglig, men også pedagogikk, formidling etc.)
  - Legge til rette for bedre dokumentasjon av gode regionale tiltak og erfaringsutveksling mellom regioner
  - Kjøpe flere utviklingsrettede pilotprosjekter (ref. Høy jente) for mange

6.3 Kamptilbudet

Dagens aktivitetstilbud

Aktivitetstilbudet i ungdomshåndballen

Forslag til framtidig nasjonalt kamptilbud

Nasjonalt sluttspill for J14 og G14:

Utvalget innstiller på at dette tilbudet fjernes som tilbud i det nasjonale kamptilbudet for yngre fra og med sesongen 2015/2016.

- På denne måten gir NHF signaler også i kamptilbudet om at mestringsmiljøer prioriteres foran prestasjonsmiljøer i denne alderen, ref. innspill vedrørende spillerutvikling. Det utredes om sponsorat fra Posten kan kobles mot de regionale sluttspillene.
- Det arrangeres mange gode klubbturneringer for denne klassen.
- Ingen indikatorer på at dette tilbudet hverken har påvirket frafall eller rekruttering.”

Bylagsturneringen for J15 og G15:

Fra og med sesongen 2015/2016 skal regionene arrangere bykamper gjennom sesongen, parallelt med spillerutviklingsmiljøer for denne klassen. Det arrangeres videre ett nasjonalt sluttspill etter dagens modell, hvor regionene tar ut spillere fra de bylagene som har deltatt regionalt. Bylagene som spiller regionalt skal være geografisk inndelt, mens spillerutviklingsmiljøene kan deles inn etter andre kriterier. Store byer kan deles i bydelslag, og flere «bygder» kan slås sammen til ett bylag.

- Flere spillere får delta i spillerutvikling i klassen 15 år, samt representere utenfor egen klubb.
- Progresjon i representasjon: Klubb – By – Region – Landslag.
- Vektlegge geografisk tilhørighet som en verdi.
- Nasjonalt sluttspill viktig arena for uttak til nystartede landslag
- God arena for budskapsformidling, fagtreff for spillere, trenere, dommere.
- Bylagsturneringen og bykampene er en god arena for utprøving av nye regler og faglige fokusområder. F.eks. utgruppert forvar, minimum 2 spillere over 1.80m

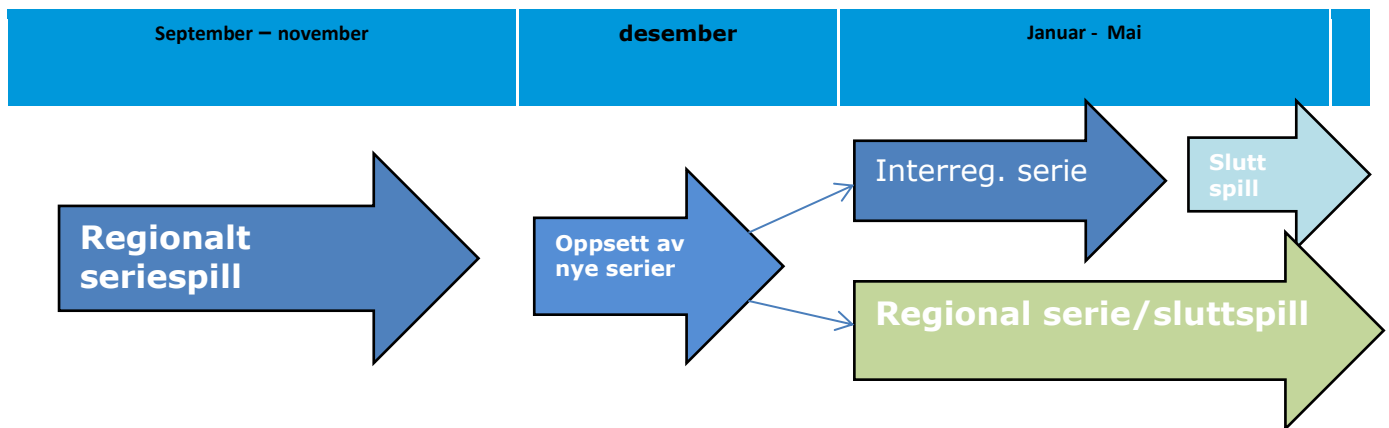
Interregional serie for J16 og G16:

Fra og med sesongen 2015/2016 er de respektive regionseriene før jul kvalifisering til Interregional serie, som spilles parallelt med regionserien etter jul. X antall avdelinger med Y antall lag, spiller en runde i hver måned fra januar til mai. Hver region skal være garantert minimum 2 plasser for hvert kjønn i Interregional serie. Antall lag fra hver region gjenspeiler antall lag påmeldt til seriespill i den respektive regionen.

Det vil være mulig å reservere seg for deltakelse i Interregional serie ved påmelding til regionserien. Eventuell overføring av plasser skjer etter samme reglement som ved opprykk i NHF's serier for senior (§ 41-2.2.) Spillere som har deltatt i regionserien før jul for en klubb, kan ikke delta i Interregional serie etter jul for en annen klubb. S sammensatte lag kan ikke delta i Interregional serie

- Ett løft for regionserien og tettere link mellom regionalt og nasjonalt kamptilbud
- Kvalifiseringen gjennomføres som seriespill over en tidsperiode på 3 måneder. Dette vil ta bort press og tilfeldigheter knyttet til en kvalifisering over 1 – 2 dager.
- Overganger må være mer gjennomtenkte da det nasjonale kamptilbudet er noe som eventuelt tilkommer laget om en halv sesong.
- Alle regioner er garantert deltakelse med minimum 2 lag i Interregional serie.
- Mer likhet i avviklingen av regionseriene.

Modell for ny interregional serie:

Norgesmesterskapet for Regionslag J17 og G17:

Utvalget innstiller på at dette tilbudet skal bestå med dagens modell. Imidlertid opprettes en tettere dialog mellom regionalt miljø og landslagsmiljø vedrørende bruken av yngre landslagsspillere på regionslag.

En del av det regionale spillerutviklingstilbudet

Fagtreff for spillere, trenere og dommere

Som Bylagsturneringen en god arena for utprøving og nytenkning

Landsserien for J18 og G18:

Utvalget innstiller på at Landsserien fortsetter som tidligere med en ny tekst som gjør at antall lag og avdelinger blir mer fleksibelt og tilpasset antall påmeldte lag til hver sesong: Antall deltakende lag og avdelinger vurderes i forhold til antall påmeldte lag. Utvalget har forhåpninger om at ny organisering av 2. divisjon vil bidra til at flere klubbmiljøer også vil ha satsning mot Landsserien. For å redusere frafall er det viktig at regionene på egen hånd eller i samarbeid på tvers lager gode tilbud for de spillerne i denne aldersklassen som ikke har Landsserien som mål.

Norgesmesterskapet for juniorer:

Utvalget ønsker å beholde dette tilbudet, men har drøftet i hvilken klasse det er naturlig og fornuftig at det plasseres (18 år, 19 år eller 20 år). Det er argumenter for og mot alle variantene, men det som synes klart er at det er behov for tiltak for å øke påmeldingen til dette tilbudet:

- Synliggjøring av faktiske kostnader og reisefordelingens betydning
- Markedsføring
- Seeding lengre enn i dagens modell
- Innledende puljespill

Tingforslag 7.2.1 og 7.2.4; Partnerklubbsamarbeid, sammensatte lag og andre reglementsendringer:

- Forslag 7.2.1, Partnerklubbsamarbeid;
  - Basert på erfaring innstiller utvalget på å beholde bestemmelsene og aldersgrensene i partnerklubbsamarbeid som i dag. For å imøtekomme utfordringene bør det tydeliggjøres intensjon med partnerklubbsamarbeid, samt utrede og innføre krav/lisens til prestasjonsklubb som kan inneholde:
    - Kompetanseoverføring fra prestasjonsklubb til partnerklubbene på områdene sport, organisasjon og økonomi.
- Forslag 7.2.4, Sammensatte lag;
  - Tillegg i bestemmelsene: «Det må godtgjøres i søknaden at samarbeidet er nødvendig for å skape eller opprettholde lag og aktivitet som ellers ikke ville funnet sted.» Dette for å tydeliggjøre at dette er et verktøy for å skape og opprettholde aktivitet, og ikke et verktøy for å skape resultater. Dette er i tråd med FS sitt forslag til Tinget i 2013.
- Utvalget ønsker å utrede utdanningskompensasjon ved overganger nasjonalt, samt overgangsbegrensninger for barn under 14 år.
  - Flere land har ordninger for utdanningskompensasjon når en spiller melder overgang. Denne ordningen er også gjeldende ved internasjonale overganger for spillere mellom 16 og 23 år. Ordningen har både positive og negative sider, men intensjon er at klubber som utvikler spillere til ett høyere nivå skal sitte igjen med noe når spilleren forlater klubben.
  - Flere idretter, blant annet ishockey, vurderer behovet for å legge begrensninger på overganger for barn og ungdom for å demme opp for «fisking» av spillere i ung alder. Utvalget ønsker å utrede om dispensasjonsmulighetene som i dagens reglement finnes for spillere under 18 år, kan være hensiktsmessig å innføre som begrensning for spillere under 14 år gjennom hele sesongen. Dette vil si at spillere under 14 kun kan melde overgang i følgende tilfeller:

- Ved at spiller fysisk endrer bopel slik at deltakelse for tidligere klubb blir uhensiktsmessig.
- Det laget spilleren deltok for er trukket fra seriespill, og spilleren ikke har annet tilbud i opprinnelig klubb.
- Spilleren ikke har spilt obligatorisk kamp tidligere i sesongen.

7.0 Foreløpige konklusjon og tilrådninger

Arbeidet med ungdomshåndballen er et prioritert satsingsområde, med en tydelig bestilling fra Håndballtinget 2013. Utvalget forventer at «flere ungdommer lengst mulig» er hovedfokus for hele norsk håndball fremover. Alle nivåer og organisasjonsledd må involveres og ansvarliggjøres.

Utvalget har brukt tid på å klarlegge, strukturere og definere fokusområdene innenfor ungdomshåndballen

Utvalget har startet arbeidet innenfor hovedområdene aktivitetstilbudet i ungdomshåndballen, reglementet og kompetansen rundt spilleren

Utvalget vil ha stor fokus på kompetanseløftet. Trenerkompetansen i ungdomshåndballen er for lav. En styrket trenerkompetanse på alle nivåer og en satsing på å utvikle spillernes klubbmiljøer, vil være suksesskriterier i forhold til å beholde flere ungdommer lenger.

Spillerutviklingsmodellen i norsk håndball er mer enn et treningstilbud for en liten spillergruppe. Avgjørende i kompetanseoverføring. God arena for å tilrettelegge andre utviklingstiltak.

Modellen må utvikles videre som et middel for å beholde flere spillere. Da kan det være aktuelt med ett bredere tilbud i fremtiden.

Utvalget er samstemte på at eventuelle endringer i det nasjonale kamptilbudet først blir gjeldende fra sesongen 2015-16.

Utvalget kommer i denne rapport med konkrete forslag til endringer i kamptilbudet, da dette har vært enklere å definere enn spillerutvikling, klubb- og trenerkompetanse som er større og mer sammensatte problemstillinger. Utvalgets hovedfokus ligger likevel på sistnevnte.

En helhetlig vurdering av ungdomshåndballen i hele sin bredde, er et omfattende arbeid. Utvalget ser behovet for å fortsette ut tingperioden

8.0 Videre arbeid

Framdriftsplan pr. 01.03.14

14.03.14 **Forbundsrådsmøte**

Utvalget vil presentere:

- Status på arbeidet innenfor hovedområdene, med forslag til prioriteringer og eventuelt konkrete tiltak til diskusjon
- Forslag om at Norsk Håndball skal ha retningslinjer for ungdomshåndballen
- Forslag innenfor kamptilbudet

Drøfting og høring i FR vil være førende for arbeidet fram mot Strategikonferansen

09.04.14 Utvalgsmøte

13.-15.06.14 Strategikonferansen

Utvalget har som mål å komme med konkrete forslag til drøfting på konferansen. Det vil være forslag innenfor aktivitetstilbudet, reglement og trener- og klubbkompetanse.

14.08.14 Utvalgsmøte

05.09.14 **Forbundsrådsmøte**

- Status og relevante saker som oppfølging etter Strategikonferansen
- Endringer som skal gjelde for sesongen 2015-16, vil komme opp på dette møtet

Vinter/vår Avsluttende arbeid etter føringer fra FR

07.-09.05.15 **Håndballtinget**

Utvalgets arbeid avsluttes

9.0 Vedlegg Statistikker

Lisenstill for aktuelle aldersklasser over tid:

Lisenstill totalt for aldersgruppene f 1985 – 2000 for perioden fra og med sesongen 07/08 til og med sesongen 13/14.

	708	809	910	1011	1112	1213	1314
1985	613	616	578	490	425	417	300
1986	658	643	594	516	467	454	342
1987	779	697	656	589	539	482	376
1988	865	745	726	642	621	619	479
1989	1589	901	826	772	708	652	500
1990	2435	1868	1046	995	795	747	600
1991	3520	2448	1848	1027	853	832	641
1992	5014	3604	2443	1844	1000	896	679
1993	6250	4858	3549	2305	1725	999	697
1994	7465	6440	4893	3480	2196	1669	814
1995	7363	7175	6016	4473	3050	2061	1400
1996	11	8203	7647	6420	4794	3380	2121
1997	1	3	7727	7221	5971	4533	3019
1998	0	1	10	7711	7061	5975	4362
1999	2	2	3	8	7839	7448	5796
2000	3	1	3	4	15	8153	6660

Lisenstall jenter for aldersgruppene f 1985 – 2000 for perioden fra og med sesongen 07/08 til og med sesongen 13/14.

	708	809	910	1011	1112	1213	1314
1985	440	460	411	329	275	277	190
1986	472	469	409	335	306	302	223
1987	569	494	444	396	358	328	261
1988	651	535	502	448	446	436	344
1989	1184	656	555	518	476	428	333
1990	1779	1340	682	649	514	506	400
1991	2648	1827	1328	688	561	558	435
1992	3742	2664	1764	1274	665	596	454
1993	4819	3769	2697	1711	1270	702	494
1994	5621	4837	3652	2537	1554	1158	554
1995	5490	5344	4475	3329	2175	1448	956
1996	10	5976	5538	4628	3390	2356	1460
1997	1	2	5537	5205	4318	3313	2187
1998	0	1	6	5498	5045	4288	3201
1999	1	1	2	3	5616	5326	4244
2000	2	1	2	3	14	5805	4864

Lisenstall gutter for aldersgruppene f 1985 – 2000 for perioden fra og med sesongen 07/08 til og med sesongen 13/14.

	708	809	910	1011	1112	1213	1314
1985	173	156	167	161	150	140	110
1986	186	174	185	181	161	152	119
1987	210	203	212	193	181	154	115
1988	214	210	224	194	175	183	135
1989	405	245	271	254	232	224	167
1990	656	528	364	346	281	241	200
1991	872	621	520	339	292	274	206
1992	1272	940	679	570	335	300	225
1993	1431	1089	852	594	455	297	203
1994	1844	1603	1241	943	642	511	260
1995	1873	1831	1541	1144	875	613	444
1996	1	2227	2109	1792	1404	1024	661
1997	0	1	2190	2016	1653	1220	832
1998	0	0	4	2213	2016	1687	1161
1999	1	1	1	5	2223	2122	1552
2000	1	0	1	1	1	2348	1796

Statistikk – Spillere født 1995 (eks.)

Ses	Tot.	Fra-Fall totalt	J	Fra-fall J	G	Fra-fall G
0708	7363		5490		1873	
0809	7175	188 2,5%	5344	146 2,7%	1831	42 2,2%
0910	6016	1159/1347 16%/18%	4475	869/1015 16%/18%	1541	290/332 16%/18%
1011	4473	1543/2890 26%/39%	3329	1146/2161 26%/39%	1144	397/729 26%/39%
1112	3050	1423/4313 32%/59%	2175	1154/3315 35%/60%	875	269/998 24%/53%
1213	2061	989/5302 32%/72%	1448	727/4042 33%/74%	613	262/1260 30%/67%
1314	1400	661/5963 32%/81%	956	492/4534 34%/83%	444	169/1429 28%/76%

Norges
Håndballforbund

Statistikk over spillende lag som deltar i seriespill, bekrefter frafall:

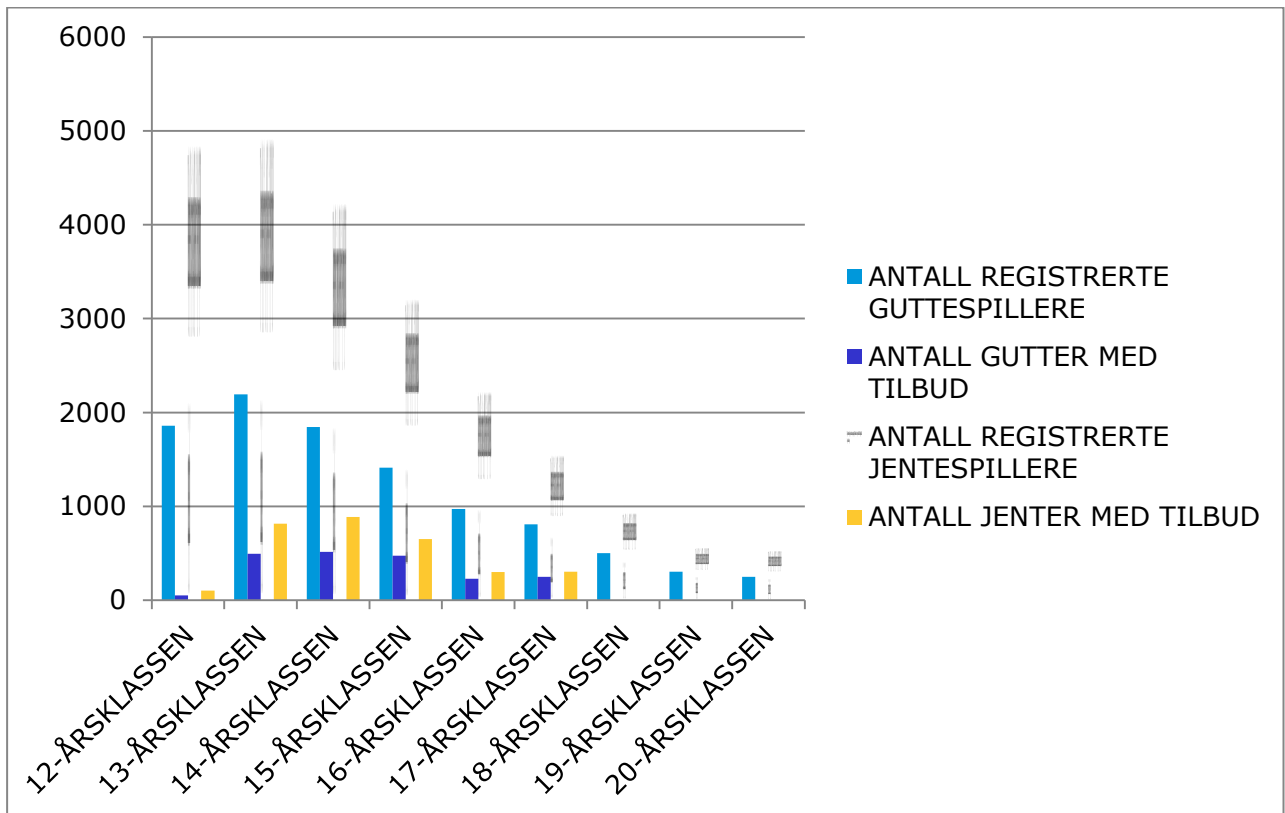
Spillende lag deltatt i seriespill i Norge

Klasse	Sesongen 1213	Sesongen 1314
J14 (13)	866	926
J16 (15)	509	524
J18 (17)	108	108
G14 (13)	354	365
G16 (15)	216	198
G18 (17)	48	61
Frafall spillende lag	Sesongen 1213	Sesongen 1314
J14 - J16	357 lag (41 %)	402 lag (43 %)
J16 - J18	401 lag (78 %)	416 lag (79 %)
J14 - J18	758 lag (87 %)	818 lag (88 %)
G14 - G16	138 lag (38 %)	170 lag (47 %)
G16 - G18	168 lag (77 %)	137 lag (69 %)
G14 - G18	306 lag (86 %)	307 lag (84 %)

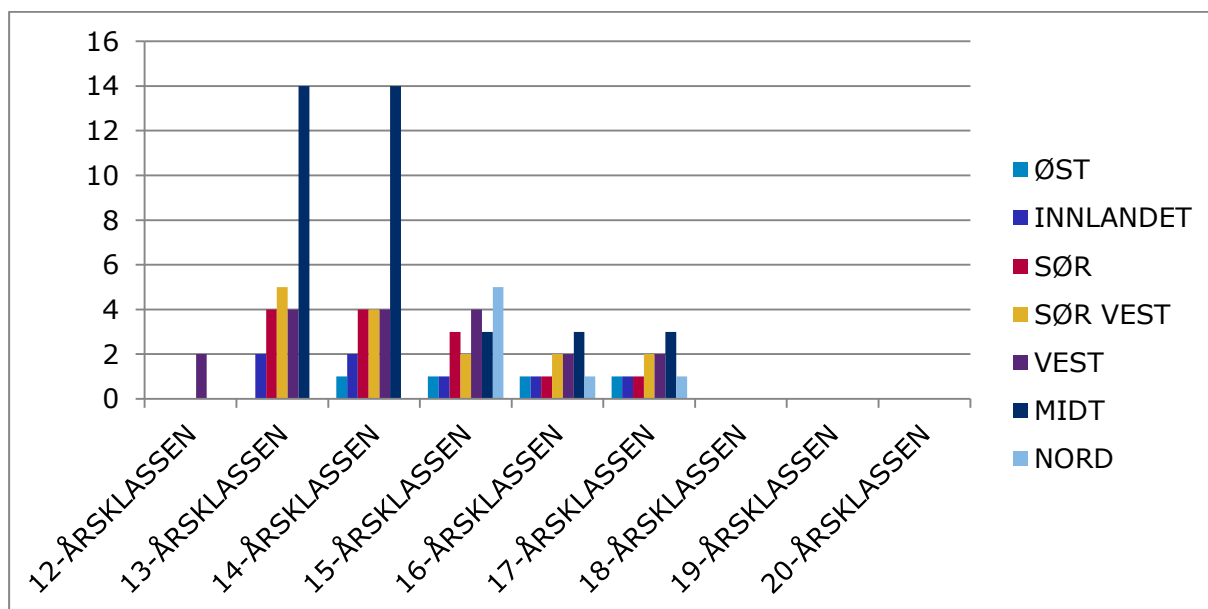
Norges
Håndballforbund

Registrerte spillere pr. årstrinn og antall spillere som får et spillerutviklingstilbud i regional regi

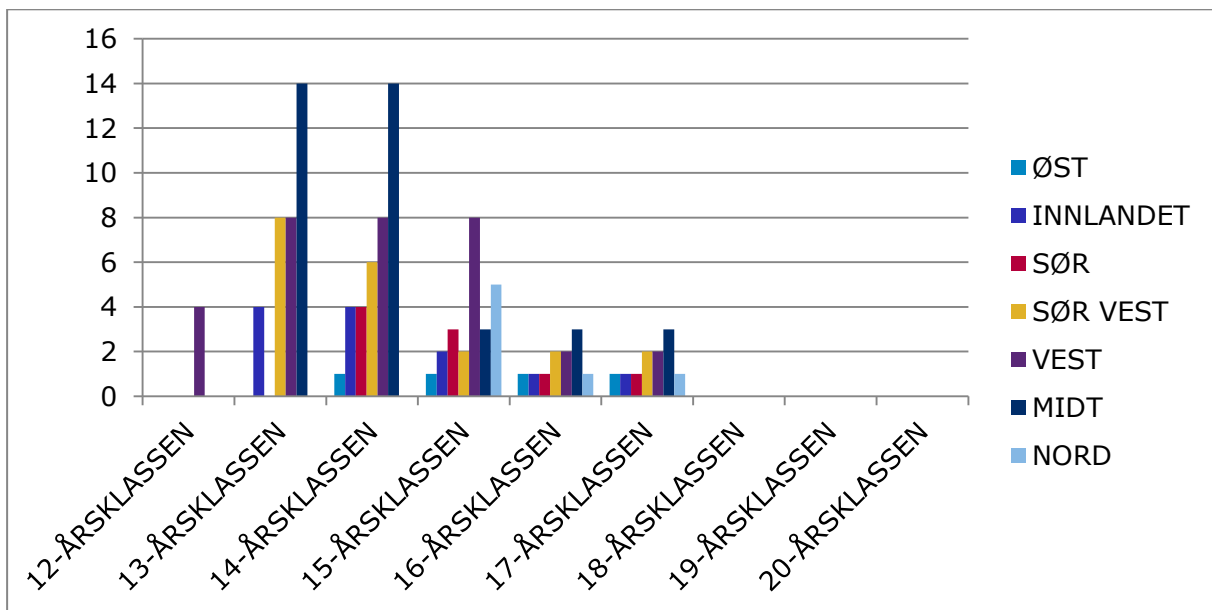

% av aktive spiller som har tilbud i regionens spillerutvikling		
	GUTTER	JENTER
12-ÅRSKLASSEN	3 %	2 %
13-ÅRSKLASSEN	23 %	15 %
14-ÅRSKLASSEN	28 %	19 %
15-ÅRSKLASSEN	33 %	18 %
16-ÅRSKLASSEN	24 %	12 %
17-ÅRSKLASSEN	31 %	17 %
18-ÅRSKLASSEN	0 %	0 %
19-ÅRSKLASSEN	0 %	0 %
20-ÅRSKLASSEN	0 %	0 %

Oversikt geografiske områder i spillerutvikling i regionene – GUTTER

Oversikt geografiske områder i spillerutvikling i regionene – JENTER

Notat

Til : Forbundsrådet
Fra : Utvalget for 2. divisjon
Kopi :
Dato : 28.02.2014
Arkiv :

Emne : Ny organisering av 2. divisjon

Innhold

1.0 Innledning/Sammendrag	30
2.0 Gruppens sammensetning, arbeidsmetode og mandat.....	30
3.0 Innstilling fra utvalget	31
3.1 Nå-situasjon	31
3.2 2. lag	31
3.3 Alternativ 1	32
3.4 Alternativ 2	33
3.5 Høringen	34
3.6 Økonomi.....	34
3.7 Dommere.....	35
3.8 Administrasjon.....	35
4.0 Oppsummering/Konklusjon	35

1.0 Innledning/Sammendrag

Endring av 2. divisjon ble drøftet på Håndballtinget i 2013, med utfall at det settes ned ett utvalg som ser nærmere på dette. Utvalget sitter etter sitt arbeid igjen med 3 scenarier til Forbundsrådet:

1. 3 avdelinger à 12 lag for hvert kjønn (uten 2. lag).
2. 4 avdelinger à 12 lag for hvert kjønn (med 2. lag).
3. Fortsette med dagens modell.

Utvalget er av den oppfatning at Tinget tydelig bestilte en utredning om endring av 2. divisjon. På denne bakgrunn legges det frem forslag til endring av modell for 2. divisjon, men utvalget har ikke blitt enige om en samlet innstilling. Det legges dermed frem en flertallsinnstilling og en mindretallsinnstilling. Deltakelsen til 2. lag er styrende for alternativene.

2.0 Gruppens sammensetning, arbeidsmetode og mandat

Utvalget har bestått av følgende medlemmer:

- Frank Bjørndal – FS
- Mats Kristoffersen – Region Øst
- Per-Inge Bjerkseter – Region Sør
- Arild Stav – Region Midt-Norge
- Torleif Landa – Region Vest
- Hein Barthold – NTH
- Harald Madsen – GS
- Stig Quille – GS

Utvalget har hatt to heldagsmøter samt hatt kommunikasjon på e-post. Det har også vært gjennomført en høring blant regionene og i klubbmiljøene på nivå 1 – 4. Samtlige regioner og 50 klubber har svart på høringen.

Mandat:

- Utrede og foreslå endring i spillmodellen for 2.divisjon.
- Endringene skal søke å ivareta:
  - Direkte opprykk
  - Redusert sportslig nivåforskjell mellom 1. og 2.divisjon.
  - Øke attraktiviteten/statusen.
  - Rammebetingelser på minimum dagens nivå.
  - Hensynet til «2.lag».
- Utredningen skal inneholde en analyse knyttet til økonomien i de ulike forslagene.
- Utvalget skal benytte høringer i aktuelle klubbmiljøer som grunnlag og underlag.

3.0 Innstilling fra utvalget

3.1 Nå-situasjon

Kjennetegn ved dagens modell for 2.divisjon (nå-situasjon)

- Stor nivåforskjell mellom 1. og 2. divisjon.
- Stor nivåforskjell mellom 2. divisjonsavdelingene, og internt i hver avdeling.
- Lite attraktiv markedsmessig.
- Lav overlevelse for lag som rykker opp i 1.divisjon.
- Mange «betydningsløse» kamper.
- Stort innslag av 2.lag, med tilhørende problemstillinger.
- Ikke direkte opprykk.

Utvalget er enige om at en reduksjon av antall lag i 2. divisjon er nødvendig for å øke det sportslige nivået i 2. divisjon. Flertallet i utvalget er også av den oppfatning dette vil kunne bidra til å øke attraktiviteten og statusen for 2. divisjon, selv om det her er drøftet usikkerhetsmomenter. Utvalget har drøftet flere mulige modeller for ny organisering, men utvalget har ikke klart å enes om én modell eller deltakelsen til 2. lag på dette nivået. Utvalget legger dermed frem to modeller med argumentasjon rundt.

3.2 2. lag

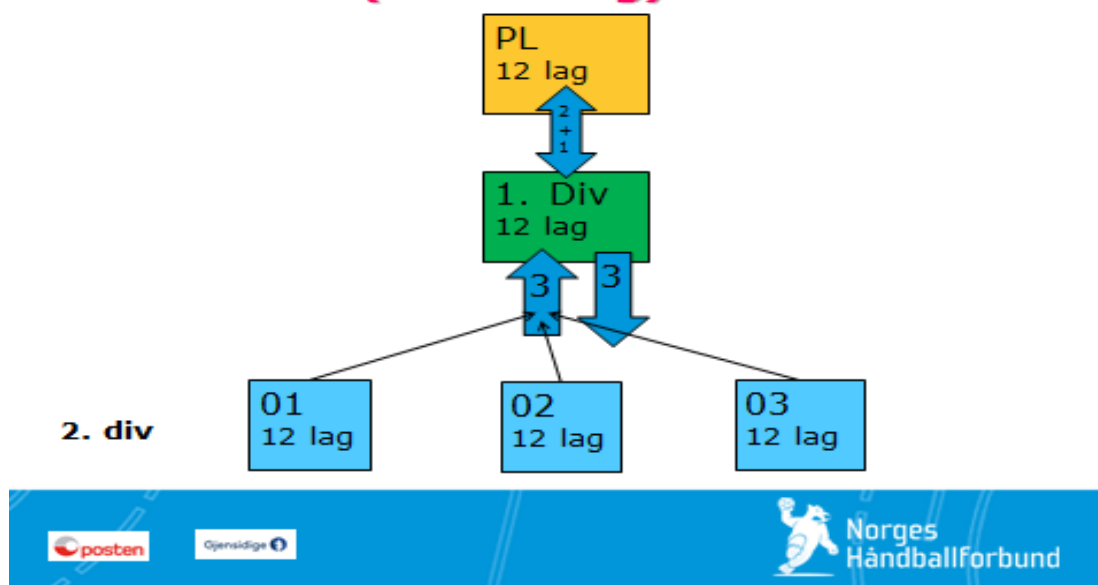
Utvalget ser det som hensiktsmessig at det først tas stilling til om 2. lag skal delta på dette nivå. Flertallet i utvalget innstiller på at 2. lag ikke skal kunne delta høyere enn 3. divisjon. Dette begrunnes i:

- «Rene kamper»
  - Større mulighet for «rettferdighet»
  - Større muligheter for interesse og dermed økte inntekter
- 2.lags miljøene i toppklubbene blir lavt prioritert i dag
  - «Ingen» er fornøyd med å delta på ett 2. lag
- Partnerklubsamarbeid
  - Vil i stor grad kunne ivareta toppklubbenes behov for rekruttlag
  - Toppklubbene vil kunne bidra til utvikling i partnerklubbene
  - Tilrettelegging for at flere spillere kan bli lengre i sin opprinnelige klubb
  - Vil være behov for reguleringer:
    - Varighet på avtale: Utvalget ser fordeler og ulemper med å regulere dette, men innstiller primært på minimum 3 år for en av partnerklubbene
    - Antall partnerklubber en prestasjonsklubb kan ha på nivå 3: Utvalget ser fordeler og ulemper med å regulere dette, og innstiller primært på fortsatt ingen regulering
    - Antall spillere som kan spille for prestasjonsklubb i samme sesong: Inntil 6 spillere med tilhørighet i en partnerklubb i 2. divisjon, kan delta for prestasjonsklubben i samme sesong

- utfordringer med at 2. lag eventuelt ikke deltar i ny 2. divisjon
  - Toppklubbene vil i en kortere periode kunne tilby redusert sportslig tilbud til sine «nest beste» spillere
  - Toppklubber (prestasjonsklubber) som også deltar med høye ambisjoner i Landsserien, vil kunne få utfordringer med kamptilbud på rekruttlag for yngre spillere på dette nivået.
  - Alternativ 2 vil videreføre flere av dagens sportslige utfordringer.

3.3 Alternativ 1

Alternativ 1 (uten 2. lag)

Flertallet i utvalget går primært for en modell med 3 avdelinger à 12 lag i ny 2. divisjon. Klubbenes 2. lag kan høyest delta i 3. divisjon. Overgangsordning fra dagens modell til ny modell:

- Avdeling 01 (Øst/Innlandet) har rett til 8 plasser i ny modell
- Avdeling 02 (Sør) har rett til 6 plasser i ny modell
- Avdeling 03 (SørVest) har rett til 7 plasser i ny modell
- Avdeling 04 (Vest) har rett til 6 plasser i ny modell
- Avdeling 05 (Midt-Norge) har rett til 7 plasser i ny modell
- Avdeling 06 (Nord) har rett til 2 plasser i ny modell

Det vil være mulig å reservere seg fra opprykk fra 3. divisjon som tidligere, men lag i 2. divisjon kan ikke reservere seg mot å delta i ny organisering av 2. divisjon. I sesongen 14/15 spilles det om plasser i ny modell.

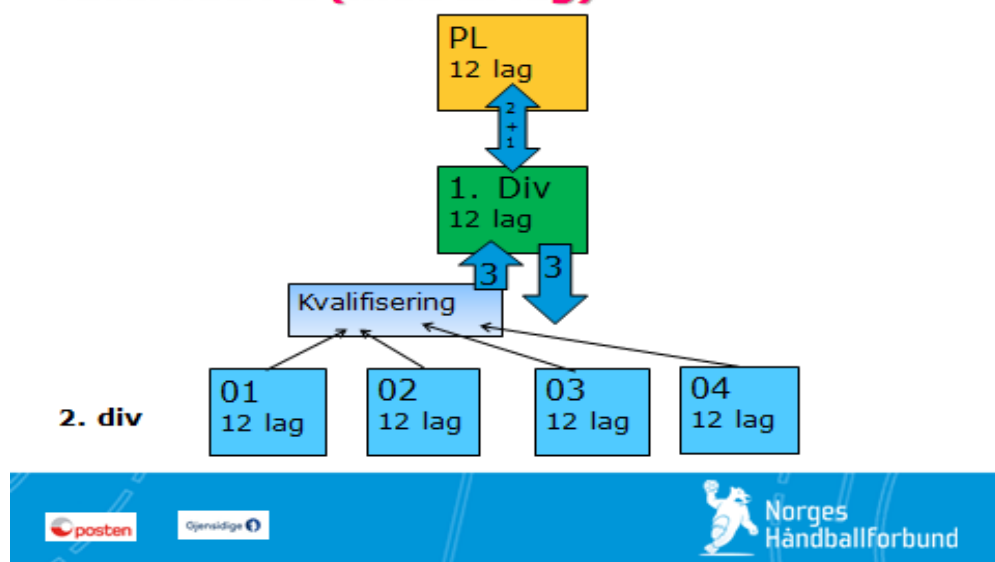

Fra og med sesongen 15/16:

- Består 2. divisjon av 3 avdelinger à 12 lag.
- Avdelingene deles inn geografisk.
- De tre avdelingsvinnerne rykker direkte opp til 1. divisjon (direkte opprykk er ivarettatt).
- Lag nr. 11 og nr. 12 i hver avdeling, samt lavest rangerte 10`er i de tre avdelingene, etter endt serie rykker ned til 3. divisjon.
- Alle 7 regioner har egen 3. divisjon, som organiseres etter eget ønske og behov. Hver region har rett til opprykk for 1 lag til ny 2. divisjon.

3.4 Alternativ 2

Alternativ 2 (med 2. lag)

Mindretallet i utvalget innstiller på at 2. lag fortsatt skal kunne delta i 2. divisjon. I tilfelle vedtak om fortsatt deltakelse i 2. divisjon for 2. lag, har utvalget følgende sekundære innstilling; 4 avdelinger à 12 lag i ny 2. divisjon. Klubbenes 2. lag kan høyest delta i 2. divisjon. Overgangsordning fra dagens modell til ny modell:

- Avdeling 01 (Øst/Innlandet) har rett til 10 plasser i ny modell
- Avdeling 02 (Sør) har rett til 8 plasser i ny modell
- Avdeling 03 (SørVest) har rett til 9 plasser i ny modell
- Avdeling 04 (Vest) har rett til 8 plasser i ny modell
- Avdeling 05 (Midt-Norge) har rett til 9 plasser i ny modell
- Avdeling 06 (Nord) har rett til 4 plasser i ny modell

Det vil være mulig å reservere seg fra opprykk fra 3. divisjon som tidligere, men lag i 2. divisjon kan ikke reservere seg mot å delta i ny organisering av 2. divisjon. I sesongen 14/15 spilles det om plasser i ny modell.

Fra og med sesongen 15/16:

- Består 2. divisjon av 4 avdelinger à 12 lag.
- Avdelingene deles inn geografisk.
- De fire avdelingsvinnerne spiller kvalifisering om 3 ledige plasser i 1. divisjon (direkte opprykk er ikke ivare tatt, ref. mandat)
- Lag nr. 12 i hver avdeling, samt de tre lavest rangerte 11`erne i de fire avdelingene, etter endt serie rykker ned til 3. divisjon.
- Alle 7 regioner har egen 3. divisjon, som organiseres etter eget ønske og behov. Hver region har rett til opprykk for 1 lag til ny 2. divisjon.

3.5 Høringen

Det har vært gjennomført høring som har resultert i at samtlige regioner og 50 klubber fra nivå 1 - 4 har gitt innspill i prosessen. Høringens resultater vil bli gått gjennom grundigere under saksfremlegget, men følgende hovedlinjer påpekes:

- Utvalget opplever å ha støtte for sin primærinnstilling i Region Øst, Region Vest og Region Nord. Region Vest gir sågar innspill om 2 avdelinger på herresiden.
- Region Sør og Region Midt-Norge gir delvis støtte.
- NTH, Region Innlandet og Region SørVest har uttrykt størst skepsis til utvalgets primærinnstilling.
- Blant klubbene er det delte tilbakemeldinger. Det er en tydelig skepsis til at 2. lag ikke skal delta i ny 2. divisjon. Flertallet av klubbene på alle nivåene er negative til at 2. lag ikke skal delta i 2. divisjon. Det settes også spørsmålsteget til økte kostnader for klubbene i 2. divisjon. Det er stort språk mellom klubbenes oppfatning av hva en ny modell vil kunne føre med seg av positiv effekt rent sportslig.

3.6 Økonomi

Det blir økte reisekostnader i forhold til dagens modell. Hvor stor økningen blir, er imidlertid vanskelig å tallfeste konkret, da valg av reisemåte og andre forhold til påvirke resultatet.

Økningen i alternativ 1 vil estimert ligge på mellom 50 % og 300 % i reiste kilometer på lagsnivå, avhengig av dagens plassering geografisk og avdelingsmessig. En reisefordeling og reisekasse vil kunne utjevne noe av økningen. Størrelsen på reisekassen vil avgjøre hvor stor utjevningen blir, men en dobling dagens reiseutgifter må påregnes. Mulighet for doble bortekamper (som i dag) vil kunne redusere økningen noe (estimert ca. 15 – 25 %).

Dette nødvendiggjør:

- Reise- og dommerutgiftsfordeling pr. kjønn på tvers av avdelingene.
- Overgangsordning med forsterket reisekasse.
- Varig reisekasse etter modell i 1.divisjon.

Reisekostnadene vil ha en mer moderat økning i alternativ 2, da flere lag fra hver region vil gjøre reiseavstandene kortere og mer lik dagens modell. I dette alternativet er det estimert en økning på 15 % - 50 % i reiste kilometer i forhold til dagens modell. Ved valg av denne modellen vil det etter utvalgets syn være tilstrekkelig med reise- og dommerutgiftsfordeling på tvers av avdelingene, samt mulighet for doble bortekamper (Eksempelvis når lag fra Nord er på Østlandet).

3.7 Dommere

Akkurat som for lagene oppleves det utfordringer i dommermiljøet med at det er stor nivåforskjell mellom dagens regionale 2. divisjon og den nasjonale 1. divisjon. Ny organisering av 2. divisjon vil dermed også ha positive effekter i forhold til dommerutvikling. Ett slikt nytt nivå vil ha positiv påvirkning på kamptilbudet og utviklingen til dagens beste regionale dommere i gruppering med dommerne som i dag dømmer i 1. divisjon. Tettere samarbeid mellom regionalt og nasjonalt nivå, vil gi større muligheter for kamper på rett nivå og tilpasset kamptilbud. Dette vil kreve bedre samkjøring av kamptidspunkt som gir god utnyttelse av dommerne og bedre økonomi for klubbene.

3.8 Administrasjon

- Utvalget er samstemt på at eventuelt ny 2. divisjon må administreres samlet på ett sted. Dette gjelder både kamp- og dommeradministrasjon. Utvalget har ikke tatt stilling til om dette skal være sentralt eller regionalt, men for å skape link til 1. divisjon og stordriftsfordeler bør disse to nivåene administreres samlet.
- Det arbeides videre med å skaffe ligasponsorat til 1. divisjon og 2. divisjon.

4.0 Oppsummering/Konklusjon

Konklusjon – delt innstilling fra utvalget:

1. 3 avdelinger à 12 lag (uten 2. lag)
  2. 4 avdelinger à 12 lag (med 2. lag)
- Andre modeller som er drøftet og forkastet i utvalgets arbeid:
1. Fortsette med dagens modell (6 avdelinger)
  2. 3 avdelinger à 12 lag (med 2. lag)
  3. 2 avdelinger med og uten 2. lag
  4. 4 avdelinger uten 2. lag
  5. «Gilde A/B» - modellen
  6. Forskjellige modeller for kvinner og menn
    - 2 avdelinger for menn og 3 avdelinger for kvinner
    - 3 avdelinger for menn og 4 avdelinger for kvinner

Etter en totalvurdering av arbeidet i utvalget samt innspill i høringsrunden, innstiller flertallet i utvalget og anbefale alternativ 1. Videre vil avgjørelsen om 2. lag skal kunne delta i ny modell, være retningsgivende for hvilken modell som bør velges.

KOMMUNIKASJONSSTRATEGI 2013-15

Kommunikasjonsstrategien er en av fem deler i NHF's kommunikasjonsplan. De øvrige fire delene er handlingsplaner for perioden, retningslinjer til bruk i kommunikasjonsarbeidet, NHF's Profilhåndbok og plan for kriseberedskap.

Bakgrunn

Norges Håndballforbunds kommunikasjonsarbeid er basert på åpenhet overfor utøvere, klubber, medlemmer, ansatte, mediene, publikum og andre interessenter. Kommunikasjonsstrategien er et viktig verktøy for at NHF skal fremstå helhetlig og med en fellesidentitet.

Visjon og verdier

Norges Håndballforbunds visjon og verdier skal prege kommunikasjonen i alle kanaler og til alle målgrupper.

Visjon: Håndball for alle

Verdier: Begeistring - Innsatsvilje - Respekt - Fair Play

Dagens mediebilde

Mediebildet i Norge (og verden forøvrig) er i stadig endring. Internett og mange nye TV-kanaler gjør at mediene har deadline til en hver tid, noe som krever større tilgjengelighet av nøkkelpersoner i NHF. Det er en utfordring å vite hvordan man skal møte mediene når informasjon og eventuelle feilaktige eller upresise opplysninger blir formidlet raskt.

Kunnskap om mediehverdagen og mediebruk blir derfor vesentlig for god kommunikasjon. Dessuten må vi kunne kommunisere til flere ulike grupper samtidig og ofte parallelt gjennom flere ulike medier/kanaler.

Overordnede prinsipper

Kommunikasjonsarbeidet er viktig for å nå både visjonen, overordnet mål og hovedmål for de ulike delene av idretten vår. Følgende prinsipper skal legges til grunn for NHF's kommunikasjonsarbeid:

- Åpen, tilgjengelig og tydelig
- Troverdige og tillitskapende
- Rask og korrekt informasjon
- Tenke kommunikasjon i alle ledd: planlegging, saksbehandling, møter, dialog med ulike grupper osv.

Hele virksomheten må ha et bevisst forhold til kommunikasjon

---

¹ Utover justering med bakgrunn i NHF's Strategiplan anno 2013, er det ikke gjort endringer i "NHF's kommunikasjonsstrategi" slik det ble utformet i forrige tingperiode. FS har påbegynt arbeidet med en større revisjon (forenkling og tydeliggjøring) av dokumentet.

Overordnet strategi

NHF's strategi for kommunikasjon vedtas på Håndballtinget som finner sted hvert annet år.

Norsk håndball skal ha en offensiv, åpen, ærlig og forståelig kommunikasjon.

Kommunikasjon må omfatte alle våre interessenter, medlemmer, medarbeidere, sponsorer og samfunnet for øvrig. NHF's totale kommunikasjon skal bidra til utvikling og posisjonering av håndballidretten.

NHF skal i inneværende tingperiode (2013-2015):

- Utvikle og ferdigstille en kommunikasjonsstrategi for å ta i bruk alle aktuelle kommunikasjonskanaler/-plattformer.
- Ha fokus på å utvikle gode og framtidsrettede teknologiske løsninger som fører til en enklere hverdag for klubb, region og forbund.
- Tilrettelegge for at all kampproportering i hovedsak skjer elektronisk via for eksempel nettbrett. Framforhandle en sentral innkjøpsavtale som bidrar til en samlet felles løsning for alle klubbene tilknyttet NHF.
- Utvikle og gjennomføre informasjonen som er lettfattelig, uten unødvendige faguttrykk, fremmedord og forkortelser. Utnytte elektroniske medier og hjemmesider aktivt og tilpasset mottakernes alder og interesser.
- Tilrettelegge informasjon for alle typer medier. Utvikle nettsted for kommunikasjon der det er hensiktsmessig og forsterkende i forhold til aktuelle målgrupper. Utnytte kompetanse og gode profiler i arbeidet.
- Tilby idrett som helsefremmende tiltak. Vis håndballens mangfold som en idrett for alle. Finne samarbeidspartnere vi kan identifisere oss med. Vis at våre verdier står for, og kan bidra til en høynet livskvalitet. Inkluderingsbegrepet skal stå sentralt i all vår virksomhet.
- Samarbeide med medieselskap for å utvikle opplevelsen av håndballen i medie verden. Utvikle løsninger som selges aktivt overfor medieselskapene

Mål

Den reelle omdømmebyggingen skapes først og fremst i møtet mellom forbundets representanter (tillitsvalgte og ansatte) og "kundene". Det er derfor viktig at alle NHF's representanter kjenner til de overordnede målene for kommunikasjonsarbeidet, herunder handlingsplaner for perioden. I kommunikasjonsplanen finner vi hovedmålene for kommunikasjonsarbeidet. Disse målene skal reflektere og understøtte den til en hver tid gjeldende strategiplanen for NHF.

Ekstern kommunikasjon

Aktivt mediearbeid skal bygge tillit og entusiasme eksternt, og bidra til å styrke NHF's omdømme.

Alle ledere i NHF har ansvar for intern og ekstern kommunikasjon. Det innebærer å medvirke til at kommunikasjonsplanen følges. Alle tillitsvalgte og ansatte har også et ansvar for å kjenne til og etterleve denne planen.

- Styre informasjonen utad
- Styrke profileringen og markedsføringen av NHF
- Ekstern kommunikasjon skal understøtte visjonen
- Påvirke den idrettspolitiske dagsorden
- Sette dagsorden for offentlig debatt i forhold til NIF, klubber og sporten for øvrig
- Bygge opp under profil og omdømme
- Oppnå ønsket synlighet i fm arrangementer, overfor klubber og i mediene
- Skal vise frem mangfoldet i norsk håndball

- Være synlig og tilstede
- Bidra til at håndball profileres på en positiv og attraktiv måte

Ekstern kommunikasjon og aktiv mediekontakt skal bidra til å underbygge ønsket profil og bygge et godt omdømme for norsk håndball. Utøvere, klubber, medier og andre interessenter skal oppleve **at relevant informasjon er lett tilgjengelig i våre kanaler.**

Intern kommunikasjon

Skape felles forståelse for vår visjon, våre verdiger og vår profil. Bidra til god organisasjonskultur og informasjonsflyt mellom ulike organisasjonsledd.

Den interne kommunikasjonen skal oppleves som relevant og tillitsvekkende. Den skal bidra til å skape en god organisasjonskultur og at alle medarbeidere er gode ambassadører for helheten.

- Styre informasjonen innad
- Sikre at klubber trenere og utøvere kjenner til NHF's politikk og holdninger
- Alt vi gjør, må tåle et kritisk søkelys – ref. "forsiden av VG"
- Må være relevant, bidra til god organisasjonskultur og at ansatte blir ambassadører.
- Skal redusere risiko for feilinformasjon og rykter.
- Bidra til entusiasme.

Målgrupper

I den daglige virksomheten forholder Norges Håndballforbund seg til en rekke aktører som på ulike måter er målgrupper for vårt arbeid. Her er nevnt noen av de mest sentrale:

Eksterne:

- Idrettens politisk valgte og oppnevnte
- Offentlige politiske institusjoner
- Frivillige
- Foreldre
- Mediene
- Publikum og andre interesserte
- Samarbeidspartnere

Interne:

- Ansatte/engasjerte
- Klubber – topp og bredde
- Utøvere (spillere, dommere og trenere)

Handlingsplaner

Norges Håndballforbund skal hvert år utarbeide en handlingsplan for kommunikasjonsarbeidet. Planen skal inneholde en oversikt over hendelser/arrangementer der det er naturlig å kunne fremme ønskede budskap.

Beredskap

I del fem av Kommunikasjonsplanen finnes "Kriseberedskap ved mesterskap og treningsleire i utlandet".

Kommunikasjonskanaler

Eksterne kanaler

NHF s kontakt med ulike målgrupper skjer gjennom forskjellige kommunikasjonskanaler.

- Håndballtinget
- Handball.no
- Håndballmagasinet
- Håndballsesongen
- Spilleregler
- Love og reglement
- Tingdokumenter
- Kursmateriell
- Sponsorinformasjon
- Pressemøter
- Nyhetsbrev (Pasningen, Anleggsnytt, Håndball-info, HåndballPluss)
- E-post
- Møter
- Telefon
- Kurs, konferanser og seminarer
- Arrangementer (kamper, kurs og utstillinger)
- Facebook (Håndballjentene, Håndballgutta, Handball.no, eventsider)
- Twitter

Interne kanaler

- Handball.no inkl. NHF Infosiden
- E-post
- Møter
- Telefon
- Kurs, konferanser og seminarer
- Arrangementer (kamper, kurs og utstillinger)

NHF Infosiden er i praksis åpen for de som søker etter spesielt innhold.

Grafisk profil

Norges Håndballforbund skal fremstå som en profesjonell organisasjon med et tydelig og enhetlig budskap. Et virkemiddel for å oppnå dette er **en felles grafisk profil**. Våre målgrupper skal lett kunne kjenne igjen NHF og det vi står for.

En felles grafisk profil styrke vår felles identitet internt i organisasjonen.

NHFs Profilhåndbok er del fire i Kommunikasjonsplanen.

Uttalelser til mediene

Norges Håndballforbund har vedtatt Organisasjonsnormer der det i pkt 8 heter:

I forhold til media skal NHF alltid være åpen for at det på en saklig og konstruktiv måte settes kritisk søkelys på organisasjonen og måten den utøver sin virksomhet på. Utad skal enhver bidra til at NHF fremstilles på en sannferdig og saklig måte, og det pålegger den enkelte å bidra til at norsk håndball omtales på en mest mulig positiv måte. Spesielt skal det legges vekt på å unngå negativ personfokusering, å holde organisasjonsinterne diskusjoner utenfor massemediene, og å unngå at personer og organisasjonsledd spilles ut mot hverandre.

Organisasjonsnormene omfatter alle tillitsvalgte og ansatte i NHF.

Kommunikasjonskanaler på nett

handball.no

Norges Håndballforbunds internettside er **www.handball.no**. Dette er den offisielle informasjonskanalen for forbundet, og det er ikke ønskelig med konkurrerende nettsteder der NHF står som avsender. Trafikken ønskes i stedet rettet inn til handball.no.

NHFs visjon "Håndball for alle" gjelder i høyeste grad også for forbundets nettside. Det er vesentlig at all relevant informasjon til de ulike målgruppene samles på handball.no

Forsiden på handball.no og de sju regionssidene skal gjenspeile pågående aktiviteter og være startside for søking etter håndballfaglige artikler. Sidene skal oppdateres jevnlig og fremstå som interessante og leservennlige både når det gjelder tekst og bilder.

Sosiale medier

Bruken av sosiale medier har eksplodert de siste årene. På dette området er det særdeles viktig at NHF fremstår på en ryddig måte. NHF prioriterer å bruke Facebook, men har også egen profil på Twitter (@NHF Media) og på Instagram (det siste til bruk i forbindelse med fotokonkurranser). Ved publisering på blogger og andre medier skal ansatte/tillitsvalgte bruke egne navn og adresser.

1.11.2.1 Facebook

I dag har NHF sentralt egne Facebook-sider for Håndballjentene, Håndballgutta og handball.no. I tillegg har regionene sine egne sider, og det etableres event-sider i forbindelse med landskamparrangementer og andre større aktiviteter (NM-veteran).

Det skal ikke opprettes sider med NHF eller Norges Håndballforbund i navnet. Ved ønske om å opprette andre grupper der NHF står som avsender, skal informasjonsansvarlig kontaktes og gi sin tilslutning til dette.

Vedlegg 4: Fram – status regionalt arbeid

ØST

PROSJEKTTEAM	<ul style="list-style-type: none"> •Torun Thoresen, ansatt •Anne Berit Lund, regionsstyret •Marianne Aarønes, ansatt •Vigdis Holmeset, Helen Wernersen - pilotdeltagere
DELTAGERE	Ane Victoria Mällberg, Anne Lena Strømsborg, Berit Siglen, Camilla Markholm, Elisabeth Nygaard, Hæge Fagerhus, Katrine Thoresen, Linda Guttormsen, Marianne Juuhl, May-Liss Lindøe, Mona Enberget, Pia Kristensen Moe, Sara Alexandra Krüger, Siv Maudal, Trude Waagan
FORM	<ul style="list-style-type: none"> •Har en form lik den sentrale pilot - gruppen, med mentor til deltagerne •15 deltagere
MÅL	<ul style="list-style-type: none"> •1/3 av dommerparene i utviklingsgruppene er kvinner i sesongen 2013/14 •1/3 dommer-utviklere er kvinner i utviklingsgruppe 1 og 2 innen 2013/14 •Alle kvinner som tar trener II og III utdanning skal ta eksamen 2012/13 •1/3 kvinnelige spillerutviklere i sesongen 2013/14
BUDSJETT	<ul style="list-style-type: none"> •2013: 97150,- •2014: 141800,- •...REGIONALE FRAM GRUPPER\ØST\Kopi av Budsjett FRAM 2013-14.xlsx
SAMLINGER M/TEMA	<ul style="list-style-type: none"> •16/4 2013 åpen informasjonssamling •informasjon om prosjektet - de som ønsker å være med videre leverer personinformasjon med ambisjoner/målsetting •4 samlinger<ul style="list-style-type: none"> -21/9 2013<ul style="list-style-type: none"> •Målsetting/Målsettings-prosesser -29/11 - 30/11 2013 (Møbelringen Cup) -6/2 - 2014 -24/4 -2014
TILTAK	

VEST

PROSJEKTEAM	<ul style="list-style-type: none"> •Siv Trones - NHF Region Vest •Christine O. Ullestad – Bones IL •Siv Øye Carlsen – Sotra Sportsklubb •Ane Grethe Vik – Vadmyra IL/ Regionstyret •Faglig ressurs/ prosjektansvarlig Trygve Johnsen – NHF Region Vest 																																
DELTAGERE	Ingen fast gruppe eller max antall																																
FORM	•Impuls-samlinger med åpen på – melding til hver samling																																
MÅL	<p>OVERORDNEDE MÅL</p> <ul style="list-style-type: none"> •Øke antall jenter/kvinner i posisjon på et øvre nivå Regional og sentralt <ul style="list-style-type: none"> ◦Trenerne 14 år og oppover, Trenerne i 2. og 3. div, Trenerne i det regionale landslagsmiljøet / BY og Regionslag ◦Dommere Kvinnelige dommere som dommer kamper over 14 års nivå. Regionale grupper ◦Ledere Regionstyrene, Klubbledere, Sportslig ledere i klubber •Skape gode utviklingsarenaer og muligheter også på kvinners premisser og behov •Bevisstgjøring og videreutvikling gjennom utdanningsaktiviteten •Mål ledere, trenere og dommere OVERSIKT REGIONER\MÅL_VEST.pptx 																																
BUDSJETT	<table border="0"> <tr> <td>2012</td> <td></td> <td>2013 4 samlinger</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Leie av lokaler</td> <td>4000,-</td> <td>Leie av lokaler inkl mat</td> <td>30.000,-</td> </tr> <tr> <td>Mat</td> <td>10.000,-</td> <td>Foredragsholdere</td> <td>10.000,-</td> </tr> <tr> <td>Lønn ansatte</td> <td>2500,-</td> <td>Lønn ansatte</td> <td>8000,-</td> </tr> <tr> <td>Møteaktivitet i forkant</td> <td>3000,-</td> <td>Styringsgruppen</td> <td>5000,-</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Avslutningstur</td> <td>30.000,-</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Eventuelt</td> <td>7000,-</td> </tr> <tr> <td>Total ramme 2013</td> <td>90.000,-</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	2012		2013 4 samlinger		Leie av lokaler	4000,-	Leie av lokaler inkl mat	30.000,-	Mat	10.000,-	Foredragsholdere	10.000,-	Lønn ansatte	2500,-	Lønn ansatte	8000,-	Møteaktivitet i forkant	3000,-	Styringsgruppen	5000,-			Avslutningstur	30.000,-			Eventuelt	7000,-	Total ramme 2013	90.000,-		
2012		2013 4 samlinger																															
Leie av lokaler	4000,-	Leie av lokaler inkl mat	30.000,-																														
Mat	10.000,-	Foredragsholdere	10.000,-																														
Lønn ansatte	2500,-	Lønn ansatte	8000,-																														
Møteaktivitet i forkant	3000,-	Styringsgruppen	5000,-																														
		Avslutningstur	30.000,-																														
		Eventuelt	7000,-																														
Total ramme 2013	90.000,-																																
SAMLINGER M/TEMA	<p>Onsdag 16. januar Kick off, Scandic Bergen City Klokken 1800, middag 1915, kamp Danmark-Island kl 2015</p> <p>Samling nr 1 Februar – 8. februar Målsettinger, hvordan nå disse?</p> <p>Samling nr 2 April – 26. april Kommunikasjon og samspill</p> <p>Samling nr 3 September – 27. september Ledelse og strategi</p> <p>Samling nr 4 November – 15. november Presentasjonsteknikk – Nytt tema: Motivasjon og Drivkraft. Veien videre Felles tur til Møbleringen cup 2013</p>																																
TILTAK	• \REGIONALE FRAM GRUPPER\VEST\Konkrete tiltak VEST.pptx																																

SØR

PROSJEKTEAM	<ul style="list-style-type: none"> •Marit Skretteberg, prosjektleder •Tonje Jelstad, bistand i prosjektet •Hans Petter Andersen, regionsansvarlig
DELTAGERE	Marianne Seljestad, Charlotte B Hansen, Anine H Olsen, Nina Haugen, Jovana Dasic, Marte M Varlo,
FORM	•Har en form lik den sentrale pilot – gruppen med fast gruppe
MÅL	<p>OVERORDNEDE MÅL</p> <ul style="list-style-type: none"> •Øke antall jenter/kvinner i posisjon på et øvre nivå Regional og sentralt <ul style="list-style-type: none"> ◦Trenerne 14 år og oppover, Trenerne i 2. og 3. div, Trenerne i det regionale landslagsmiljøet / BY og Regionslag ◦Dommere Kvinnelige dommere som dommer kamper over 14 års nivå. Regionale grupper ◦Ledere Regionstyrene, Klubbledere, Sportslig ledere i klubber •Skape gode utviklingsarenaer og muligheter også på kvinners premisser og behov •Bevisstgjøring og videreutvikling gjennom utdanningsaktiviteten •Mål ledere, trenere og dommere \REGIONALE FRAM GRUPPER\SØR\MÅL REGION SØR.pptx
BUDSJETT	<p>Prosjektleder: 20 000 kr</p> <p>Overnatting, servering (2 overnattingssamlinger): 30 000 kr</p> <p>Reisekostnader: Dekkes av klubb eller hver enkelt deltaker i prosjektet</p> <p>Instruktører/prosjektleder: 10 000 kr</p> <p>Foredragsholdere: 10 000 kr</p> <p>Diverse utgifter til kursmateriell osv.: 6500 kr</p> <p>Totalt har tenker vi oss følgende totale ramme: 76 500 kr</p>
SAMLINGER M/TEMA	<ul style="list-style-type: none"> •Samling 1, 26/10 •Samling nr 2 •28. – 29. november Oslo, Kommunikasjon og presentasjon •Samling nr 3 •Vinter 2014, Ledelse og strategi (dag, eller kveldssamling) •Samling nr 4 •Vår 2014, Overnattingssamling
TILTAK	\REGIONALE FRAM GRUPPER\SØR\Konkrete tiltak SØR.pptx

MIDT

PROSJEKTTEAM	<ul style="list-style-type: none"> •Mariann Berg •Inger Johanne Bakke •Inger Lise G Augdal
DELTAGERE	Jannice Breivold By , Silje Groven, Mari Schanke Sommervold, Monica Øvstetun Ibsen, Hege Eggen Hov, Maichen Eidem Olsen, Mona Helen Dragland , Trude Solem, Vedrana Terzic, Tonje Tangvik, Ingrid Kristiansen, Jenny Langåsve, Julie Hole, Vibeke Magnussen
FORM	<ul style="list-style-type: none"> •Har en form lik den sentrale pilot - gruppen, med fast gruppe •14 deltakere
MÅL	<ul style="list-style-type: none"> • REGIONALE FRAM GRUPPER\MIDT\MÅL_MIDT.docx
BUDSJETT	<ul style="list-style-type: none"> •Prosjektledelse 20000 •Overnatting, servering 119000 •Reisekostnader 96000 •Foreragsholdere 56000 •Div utgifter 5000 •Totalt 296000
SAMLINGER M/TEMA	<ul style="list-style-type: none"> •Samling 1, 18 -18/10 <ul style="list-style-type: none"> •Personlig utvikling/stå fram i mengden •Samling nr 2 <ul style="list-style-type: none"> •28. - 29. november Oslo, presentasjonsteknikk •Samling nr 3 <ul style="list-style-type: none"> •Februar 2014, ledelse, nettverksbygging, motivasjon, kroppsspråk, kommunikasjon, coaching •Samling nr 4 <ul style="list-style-type: none"> •April 2014, inspirasjonssamling og avslutning •Høst 2014 <ul style="list-style-type: none"> •Kvinnesamling arrangert av de som har deltatt på FRAM
TILTAK	

SØR-VEST

PROSJEKTTEAM	<ul style="list-style-type: none"> •Turid Vika, NHF Region SørVest •Henriette Henriksen Løge, NHF Region SørVest •Anne-Gunn Tengelsen, Regionstyret •Hildur Østbo, Regionstyret •Alle 4 er også deltakere i prosjektet
DELTAGERE	Tone Antonsen, Siri Osestad, Siri A. Rinden, Bergliot Obrestad, Anne Katrine Edland, Hilde Wikheim, Mona Knudsen, Agnete Monsen Stauriland, Mette Aasen, Hanne Gundersen, Elisabeth Holtskog, Beata Szromek, Monica Nesvik, Anita Halryrjo, Anita Bergsvik
FORM	<ul style="list-style-type: none"> • Har en form lik den sentrale pilotgruppen • Prosjektgruppa og noen av deltakerne fungerer som mentorer
MÅL	<ul style="list-style-type: none"> • Øke antall jenter / kvinner på et høyt nivå i Region SørVest • Målgrupper er trenere, ledere og dommere • Alle deltakere skal sette personlige mål i prosjektperioden
BUDSJETT	<ul style="list-style-type: none"> • Budsjett 2014: 180 000,-i • Bevilget kr 50 000,- av Regionstyret i 2014
SAMLINGER M/TEMA	<ul style="list-style-type: none"> • 22. november 2013 Åpen informasjonssamling med Innledende Presentasjonsteknikk • 7. og 8. februar 2014 Overnattingssamling med Videregående Presentasjonsteknikk med egen trening • 26. mars Ettermiddagssamling med Målsetninger og foredrag. Avslutter felles med kvinnekamp NOR – BLR • September 2014 Overnattingssamling med Kommunikasjon og forhandlingsteknikker • November 2014 Sentral samling?
TILTAK	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke eksterne dyktige veiledere og foredragsholdere

SENTRAL ARBEIDSGRUPPE

DELTAKERE	<ul style="list-style-type: none"> •Turid Vika, Region SørVest •Hans Petter Andersen, Region Sør •Siv Trones, Region Vest •Inger Johanne Bakke / Mariann Berg, Region Midt •Torunn Thoresen, Region Øst •Helen Wernersen, NHF Sentralt
	<p>Gruppen har jevnlig videomøter</p> <p>Tema for møtene:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Erfaringsutveksling •Gode team/forelesere til møter •Målsetting •Arbeid videre •Hvordan få med flere jenter på andre måter enn FRAM •Utviklingsmiljøer

Vedlegg 5: Fram – statistikk for utvalgte verv/funksjoner

Oversikt over utvikling av antall kvinner i utvalgte verv/posisjoner.

REGION: 01.01.2014

TRENERE									
	Innlandet	Øst	Sør	Sør- Vest	Vest	Midt	Nord	TOTALT 2013-14	TOTALT 2010-11
2.DIVISJON	2	4	5	3	8	2		24	
3.DIVISJON	9	5	5	2		3		24	
SPU:									
13		4-6		9	7	5		27	
14		9	2	7	2	6		26	
15		2		1	2	3		8	
16		-		1	0	3		4	
17		-		0	0	3		3	
Bylag 15		3		1	1	1		6	
Regions NM 17		-		0	0	1		1	
Reg LL 98/99		2		0	1	1		4	1
Reg LL 96/97		-		0	1	1		2	
DOMMERE									
Utviklingsgruppe 1		2	2	4	10			18	
Utviklingsgruppe 2		5	8	8	6	2		29	
Ring 3		4		0	10	4		18	
Ring 4		-		2	0	1		3	
Ring 5		-	4	2	0	1		7	
		-			10			10	
LEDERE									
Leder 2 divisjon	1	3	4	2		4		14	
Leder 3 divisjon	3	2	9	3		15		32	
Sportslig leder 2 divisjon		9	1					10	
Sportslig leder 3 divisjon	3	-	2					5	

SENTRALT: 01.01.2014

	2010/2011	2013/2014
TRENERE		
POSTENLIGAEN HERRER	0	0
POSTENLIGAEN KVINNER	0	4 (1+3)
1.DIVISJON HERRER	0	
1.DIVISJON KVINNER	1	3 (2+1)
LANDSLAG KVINNER:		
SENIOR	1	1
REKRUTT		1
94	1	1
96	1	1
98	0	1
LANDSLAG HERRER:		
SENIOR		
REKRUTT		
94		
96		
98		
DOMMERE		
INTERNASJONALT	2	2
PL HERRE	0	2
PL DAMER	0	2 (+2)
1 DIV	0	2 (+2)
LEDERE		
Leder POSTENLIGA	3	5
Leder 1 divisjon	4	5
Sportslig leder POSTENLIGA	0	2
Sportslig leder 1 divisjon	0	1
FORBUNDSSTYRET	6	4
REGIONSSTYRER	25	21